Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

SALI 15 TEMMUZ 1980
10 LİRA

ÇİN'de sosyalizmin sorunları üzerinde tartışma
SINIF VE SINIF MÜCADELESİ
● SINIFLARIN BELİRLENMESİ, ● SINIFLARIN ORTADAN KALKMASINDA KISTASLAR, ● SÖMÜRÜCÜ SINIFLARIN MENSUPLARININ DÖNÜŞTÜRÜLMESİ, ● KALINTILAR
konularında farklı görüşler
8.SAYFADA

TİKP Genel Başkanı Perinçek'in İçişleri Bakanının konuşması üzerine demeci

«Gülcügil, savunduğu anlayışa göre, yerini Veli Can Oduncu'ya bırakmalıdır»

●MHP'nin yönlendirdiği TİT, ETKO, ŞİT gibi örgütlere dayanarak sokağa hakim olma ve istikrar sağlama anlayışının varacağı yer, Mehmet Ali Ağca'nın Cumhurbaşkanı olmasıdır.

●Ülkemiz artık ırkçılıkla, mezhepçilikle ve yobazlıkla zaptürapt altına alınmayacak kadar ilerlemiş, modernleşmiştir; bir Atatürk devrimi yaşamıştır.

●Demirel hükümeti ne yapmak istiyor? Sovyetler Birliği'nin tehdidi karşısında iç kargaşalıklara yuvarlanmış, bölünmüş bir Türkiye mi yaratmak istiyor? Bu mudur hükümetin programı?

İSTANBUL (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil'in önceki gün Antalya'da yaptığı basın toplantısında açıkladığı görüşlere ilişkin olarak basına bir demeç verdi. Perinçek'in demeci aynen şöyle:

"İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil, dün Antalya'da AP iktidarının girdiği tehlikeli yolu gösteren bir açıklama yaptı. Gülcügil, bu açıklamasında, hükümetin anarşi mihraklarını tespit ettiğini söylemektedir. Ancak mesele, herhangi bir tespit yapmak değil, doğru bir tespitte bulunmaktır. Demirel hükümeti bu noktada büyük bir sorumsuzluk içindedir. Çünkü faşist cinayet şebekelerini bir anarşi mihrakı olarak görmemekte, tam tersine Gülcügil'in açıklamasına da yansıdığı gibi, bunları "devletin destekçisi" olarak değerlendirmektedir.

Öyle bir devlet düşününüz ki, bu devletin destekçileri, Kahramanmaraş ve Çorum kırımlarını yapanlardır; Abdi İpekçi'yi, Savcı Doğan Öz'ü, Prof. Cavit Orhan Tütengil, Bedri Karafakioğlu, Ümit Doğanay'ı, Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'u, Bedrettin Cömert'i ve Ümit Kaftancıoğlu gibi değerleri pusu kurup katledenlerdir. Öyle bir devlet düşününüz ki, Veli Can Odunculların, İbrahim Çiftçilerin, Ferhat Tüysüzlerin, Mehmet Ali Ağcaların desteği ile ayakta durmayı planlamaktadır. O zaman o devlet hapı yutmuştur.

MHP'nin yönlendirdiği, TİT, ETKO, ŞİT gibi örgütlere dayanarak sokağa hakim olma ve istikrar sağlama anlayışının varacağı yer, ancak Mehmet Ali Ağca'nın Cumhurbaşkanı, Cengiz Ayhan'ın Başbakan, İbrahim Çiftçi'nin Genelkurmay Başkanı olmasıdır. Bu mantığa göre,

(Devamı sa. 6, sü. 1'de)

"Bu kafadaki bir İçişleri Bakanının emrindeki polisin tarafsız görev yapması mümkün değildir"

ECEVIT: «İçişleri Bakanı, katliamcılarla suç ortaklığı yapıyor»

●"AP hükümetinin şiddet olaylarında taraf tuttuğu İçişleri Bakanının ağzından açıklamıştır."

ANKARA (ÖZEL)

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, dün partisinin genel merkezinde düzenlediği basın toplantısında İçişleri Bakanının Çorum olaylarıyla ilgili sözlerini eleştirerek "İçişleri Bakanı Çorum katliamını yapanları devlete yardımcı göstermekle resmen suç teşvikçiliği, hatta 'suç ortaklığı' yapmıştır. İçişleri Bakanı suçu mahkeme kararlarıyla kesinleşmiş sağcı canilerin devletten destek gördüğünü itiraf etmiştir" dedi.

Ecevit bu konuda şunları söyledi: "Böylelikle AP hükümetinin şiddet olaylarında taraf tuttuğu İçişleri Bakanının ağzından açıklanmıştır. İçişleri Bakanı Çorum katliamını yapanları devlete yardımcı

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Gülcügil'in açıklamaları, Çorum'da tepkiyle karşılandı

●TİKP Çorum İl Başkanı, Başbakan ve İçişleri Bakanının tutumunu kınadı.

●MHP ve Hergün gazetesi, soruşturmayı saptırma faaliyetine başladı.

HABER MERKEZİ

İÇİŞLERİ Bakanı Mustafa Gülcügil'in Çorum'daki olayları solcuların yarattığı şeklindeki beyanatı halk içinde tepki yarattı. Muhabirimizin görüştüğü yurttaşlar ve bazı parti yöneticileri Bakanın gerçekleri gizlemek istediğini söyleyerek bölücülük yaptığını belirttiler. Bir CHP yöneticisi ise bu beyanatın katillere yeni katliamlar yapmaları için izinlisiniz demek anlamına geleceğini ifade ederek Bakanın tutumunu kınadıklarını söyledi.

TİKP Çorum İl Başkanı Mehmet Patlar, basına yaptığı açıklamada, Başbakan ve İçişleri Bakanının Çorum olaylarıyla ilgili açıklamaların gerçek olmadığını böyledi. Mehmet Patlar açıklamasında olayların MHP tarafından gerçekleştirildiğini, Alevi-Sünni düşmanlığı körükleyenin MHP olduğunu cami imamlarının da belirttiğini söyleyerek, Bakan ve Başbakanın olayları saptırmaya çalışan MHP'ye yeni katliamlar yapması için açıkca izin çıkardıklarını belirtti.

Patlar şöyle devam etti: "Çorum'da yüzlerce ev yakıl-

(Devamı sa.6, sü.7'de)

"Devlet kuvvetlerine yardımcı oluyorum diye fiili kuvvet kullanmaya kimsenin hakkı yoktur"

MSP'li Battal: «Bu kafayla anarşi on misli artar»

ANKARA (ÖZEL)

İÇİŞLERİ Bakanı Mustafa Gülcügil'in "Çorum olayları solun bir tertibidir ve devleti yıkma eylemlerinden biridir. Devlete destek fikriyle hareket eden sağ grup da, bunların karşısına çıkıyor" şeklindeki açıklaması üzerine görüşüne başvurduğumuz MSP Grup Başkanvekili Şener Battal şunları söyledi:

"İçişleri Bakanının Çorum olayları konusundaki demeci son derece hatalıdır. Bu kafayla anarşi on misli artar, kanunsuzluk nereden gelirse gelsin üzerine gidilmelidir. Sağcı ya da solcu olsun devlete yardım diye fiili kuvvet kullanmaya kimsenin hakkı yoktur."

CHP'li Öztürk: "Elazığ halkı, mecburi iskan ve göçe zorlanıyor"

ANKARA (ÖZEL)

CHP Elazığ Milletvekili Faik Öztürk, şehirlere, işyerlerine ve konutlara yönelik saldırıların günden güne yurdun her yanına yayıldığını söyleyerek "Bu uygulamalar kendini Elazığ'da en yoğun biçimde gösteriyor" dedi.

Elazığ'da devletin belli kurumlarında ve işyerlerinde çalışan binlerce işçi ve memurun ge-

(Devamı sa. 6. sü. 3'de)

MGK toplantısında, Çorum olayları ve Fatsa operasyonu değerlendirilecek

ANKARA (ÖZEL)

MİLLİ Güvenlik Kurulu bugün Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil'in başkanlığında Çankaya'da toplanacak. Toplantıya Başbakan Demirel, Genelkurmay Başkanı Kenan Evren, Kurul üyesi bakanlar, Kuvvet Komutanları ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri katılacak.

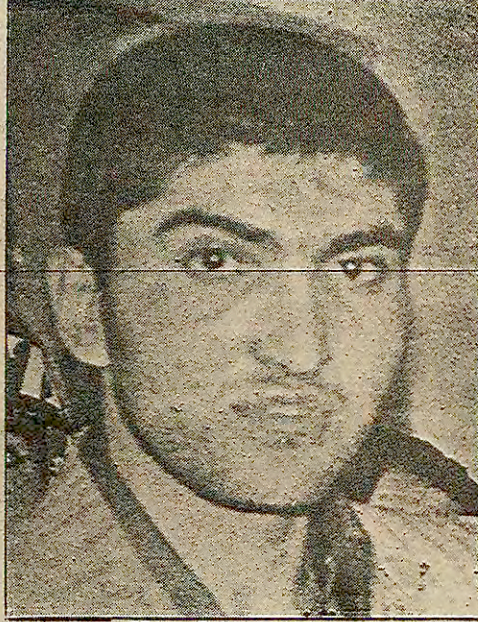
Toplantıda Çorum olaylarıyla Fatsa operasyonu değerlendirilecek. Ayrıca, Çorum, Ordu, Kırşehir, Nevşehir, Tokat ve Amasya'nın sıkıyönetim kapsamına alınıp alınmaması görüşülecek.

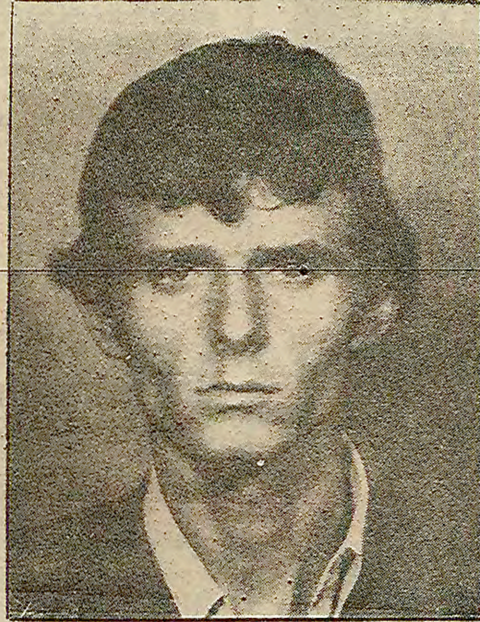
Bunlar mı devletin destekçileri?

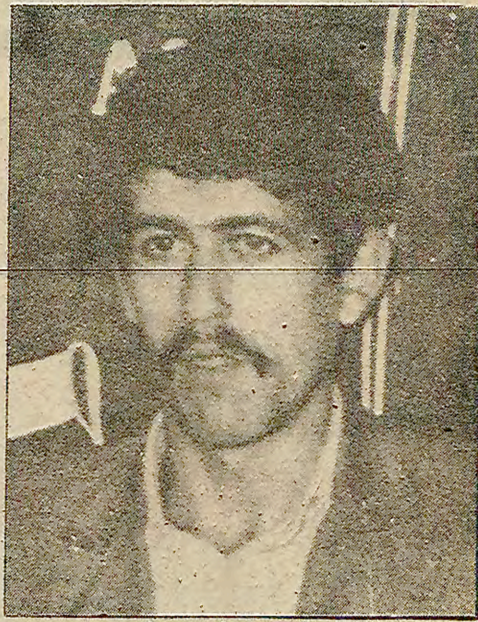

Ferhat Tüysüz
9 kişinin katili

Mehmet Ali Ağca
Abdi İpekçi'nin katili, Kaçak

Veli Can Oduncu
16 yaşında 10'un üzerinde kurbanı var

İbrahim Çiftçi
İdam cezasına mahkum

Vedat Kasımlar
Katil komando

Cengiz Ayhan
3 yurttaşı öldüren komando

Mustafa Baki Gülcan
2 yurttaşı katletti, kaçak

Yusuf Arpacık
Silah zoruyla adam kaçırdı, cezaevi kaçağı

Ali Oğuzhan Cengiz
Biri çocuk iki kişinin katili

Silifkeli devrimciden İstanbullu ağabeye mektup

«Kardeşinin isyanını destekliyorum»

İki hafta önce İstanbul'dan S.U. rumuzlu kızkardeşin ağabeyinin baskılarından yakınan mektubunu yayınlamıştık. Silifke'den yine ağabey olan bir okuyucumuz S.U.'nun ağabeyine seslenen bir mektup yazmış. Mektubu okuduktan sonra tartışalım. Bakalım Silifkeli Ağabey, Nevzat Üçyıldız, İstanbullu ağabeye ne diyor:

İstanbul'da oturan ve Aydınlık Meclisi'ne S.U. rumuzuyla yazan bayan arkadaşın abisine birkaç şey söylemek istiyorum.

Kardeşin, senin evdeki baskılarını yazmış. Onların çeşitli haklarına zincir vuruşundan, bağırıp çağırmandan, onları dayakla tehdit etmenden, kısacası evdeki yarattığın huzursuzluktan. Üstelik sen Aydınlık siyasetini savunuyormuşsun.

Kardeşinin isyanını haklı buluyor. Onu destekliyorum. Çünkü bir devrimci ailesine bu şekilde davranmamalı. Silifke TİKP İlçe Başkanı Kamil Saydam bize hep şunu öğütler ya da tavsiye eder: "Devrimcilik aileden başlar, kardeşlerinize, annenize, babanıza iyi davranmalı, onların gönüllerini almalısınız. Göreceksiniz ki onların her konuda desteğini alacaksınız.

Oysa siz bunun tam aksini yapıyor ve onların tepkisini kazanıyorsunuz. Bu doğru değildir. Bize tavsiye edilen şeyler sizin için de geçerlidir. Bunu uygularsanız göreceksiniz ki ne kızkardeşiniz sizden yakınacak ne de evde huzursuzluk olacaktır.

Bu hatalarınızı en yakın bir zamanda telafi edeceğinize ve kardeşlerinize bir daha böyle şeylerin olmayacağına dair söz vereceğinize yürekten inanıyor devrimci selamlarımı iletiyorum.

Silifkeli arkadaşımız ağabeylerin kızkardeşlerine baskı yapmasına "evde huzuru bozduğu" noktasından karşı çıkıyor. Bazı ağabeyler, hatta S.U'nun ağabeyi de "huzuru bozmayı kim ister ki" diyebilir ve esas kızkardeşinin davranışlarının evde huzur bırakmadığını savunabilir. böyle düşünüyorsa gerçekten cesaret edip savunmalıdır da. En azından ağabeylerin hakkın..ı fazlaca yenmemesi için savunmalıdır. Doğru ile yanlışın kavranabilmesi, kimin haklı olduğunun, kimin ne kadar haklı olduğunun anlaşılması için savunmalıdırlar.

Acaba ağabey-kardeş ilişkilerinin iyi olması, ağabeylerin kardeşleri üzerine baskı kurmaması sadece evde huzurun sağlanması için mi gereklidir? Bu da bir tartışma konusudur.

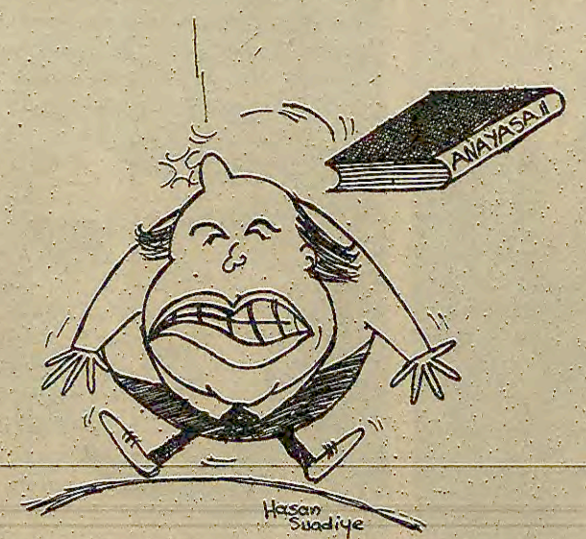
Ağabeyin kızkardeşi üzerinde, kızkardeşin kabullenemeyeceği kadar hak iddia ettiğini varsayalım. Diyelim ki, ailede kızkardeşin dışında bütün bireyler huzurludur, daha doğrusu ailede "vukuat" yoktur. Öyle pek mutlu bir hava, aile bireyleri arasında imrenilecek uyum görülmese de, pekala günler gelip geçmektedir. Diyelim sorulduğunda herkes, hatta artık kendisi de alıştığı için kızkardeş de, bütün aile bir ağızdan "huzurluyuz" demektedirler. Bir kızgınlık anında atılan dayak biraz gözyaşına neden olmaktadır ama ertesi gün nasılsa unutulacak ve kızkardeş ağabeyine sarılacaktır. Aile ifradı içinde dayak yediğinde pek gücenmeyen kardeş, arkadaşlarının yanında saçının çekilmesiyle utançtan ve öfkeden kıpkırmızı oluyorsa da, belki farkında bile değildir ağabey. Hele de baskı kızkardeşin duygularını ifade etmeye cesaret edemeyeceği düzeydeyse, ağabey kardeşinin huzurlu olup olmadığını nasıl farkedecektir? Ailede huzur yeterli midir, yoksa kardeşin de bir birey olarak, bir insan olarak huzurlu olması mı gerekmektedir? Yoksa ağabeyin huzurlu olması için mi ailede huzuru sağlamak önemlidir? Bir ağabeyin kızkardeşine iyi davranması, ailede huzur için bir zorunluluk, devrimcilik için bir gereklilik, ağabeyin devrimci çalışması için bir destek ihtiyacından mı doğmalıdır, yoksa iki insan arasında insani bir ilişki olarak mı düşünülmelidir? Böyle gerekir diyerek mi ağabey kardeşine iyi davranmalıdır yoksa bu içten bir davranış mı olmalıdır?

Konuyu daha açarak, ağabey-kardeş arası ilişkide sevgi saygı ve baskıdan ne anlıyoruz? Gerçekten saygı nedir? "Küçükler büyüklere karşı saygılı olmalı" sözünden büyükler ne anlamaktadır, küçükler ne anlamaktadır?

Mektuplarınızı Aydınlık gazetesi, Aydınlık Meclisi Köşesine bekleriz.

OKUYUCU KARİKATÜRLERİ

düşünce dünyası

ŞİŞE CAM GREVİ VE GELİŞMELER

Kemal Sezer

Bu yazı yazıldığında Şişe Cam işçilerinin sürdürdükleri grev 45. gününde idi. 45 gün önce başlayan grev yüzünden güzel bir kararlılık ve birlik havası içinde bugüne geldi. Fakat bugün bizzat şişe cam patronları tarafından işçilerin birlik ruhu, direniş ruhu öldürülmeye ve grev kırılmaya çalışılmaktadır. Olan biten nedir? Şişe Cam'ın dünyayı biz yarattık diyen patronları ne yapmak istiyorlar? Dönen dolapların aslı astarı nedir?

Mesele nedir

Bu soruların cevabını biz en iyisi işçilerin ağzından dinleyelim. Bir işçi arkadaşımız diyor ki: Grev ilan ettik 23 gün sonra greve çıktık. Eczacıbaşı kolonya şişesini bile aldı, serum şişelerini niye almadı da bugün halk sağlığı lafı ardına gizlenip bu şişeleri almak istiyor. Bu açıkça bizim işverenle anlaşıp grevimizi kırmak için planlanan bir oyundur."

Evet, Eczacıbaşı ihtiyaç olduğu gerekçesiyle fabrikada stokta bulunan serum şişelerini almak için mahkemeye başvurmuş ve karar çıkarttırıp, bu şişeleri almaya gelmiş. Şimdi insanın aklına çeşitli sorular geliyor.

Sayın Eczacıbaşı halkın sağlığını bu kadar çok düşünüyor da, neden serum şişelerini grev ilanından hemen sonra almamıştır. Grev olacağı besbelli. Neden serum şişelerini, hem de tamamını almıyorsunuz Bay Eczacıbaşı? Halkın sağlığını düşünen insanlar her türlü tedbiri de alır.

Ya Şişe Cam patronları. Size ne demeli. Kendi işçinizin yaşamak için ihtiyacı olan, bugünün şartlarına uygun bir ücret vermeye yanaşmazsınız. Grevi uzlaşmaz bir noktaya getirirsiniz. Ondan sonra da Eczacıbaşı'nın insan sağlığı ve halk sağlığı konusundaki "yüce" çabalarına ortak olursunuz. Üstelik beş paralık çıkarlarınız için ondan medet umarsınız. Hiç düşünmez misiniz ki, yaklaşık 900 işçi, aileleri ile birlikte yaşama kavgası veriyor. Grev çadırının önündeki yazı her gün gözünüze bir ok gibi girmeli.

"Açlığa karşı grevde 45. gün"

Bir ay kadar önce Şişe Cam patronlarının yayınladığı özel raporda kârın yüksek olduğu ve zarar etmeyen az sayıda kuruluştan biri Şişe Cam Holding olduğu belirtiliyordu. Bu başarının esas sahibi hiç şüphesiz cam emekçileridir. Ancak bugün gelinen noktada işçilere bırakın haklarının tamamını vermeyi, asgari ihtiyaçları bile verilmemektedir. Cam işverenlerinin öne sürdüğü miktar gülünçtür. Cesaretleri varsa aynı parayla bir ay yaşamaya çalışsınlar da görelim.

Haklar nerede kaldı

Meselenin bir de işçi hakları açısından incelenmeye ihtiyacı vardır. İşçilerin grev hakkı diye yasal bir hakkı vardır. Bunu bu kadarı ile kabul etmek yetmez. Grevin bir silah, işçi sınıfının bir silahı olduğu söylenir. Bu silahı bugün cam işçileri açlığa karşı mücadelelerinde kullanıyorlar. Bu silahın en etkili yanı üretimin durdurulmasıdır. İşçilerin üreten niteliklerinin bir kez daha dosta düşmana ilanıdır. Cam işçileri bu grevleriyle Eczacıbaşı'na sanki şunu söylüyorlar. Biz serum şişesi üretmezsek sen halk sağlığını düşünemezsin bile". Buraya kadar iyi. Şimdi ne yapılıyor?

İşçilerin bu silahının barutu boşaltılıyor. İşçiler üretim yapmıyorlar, grev yapıyorlar. Ama sonuçta piyasaya mal çıkıyor. Eczacıbaşı ihtiyacını karşılıyor. Halkın sağlığı bahane ederek cebini dolduruyor. İşçilerin yaptıkları grevin bir yanı törpüleniyor. Grev silahı bizzat patronlar tarafından işçilere bu kadar teptirilmeye çalışılıyor. Bu meselenin bir yanı.

Meselenin diğer bir yanı da işyerinin güvenliğinin sağlanmasıdır. İşçiler tarih boyunca üretim araçlarına dikkat etmişler ve onları çeşitli provokatörlerden korumuşlardır. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı verdiği ilk mücadelelerden olan makine tahrip etmeleri dönemi de yaşanmıştır ama, bu bir mücadele aşılalı yüz yıldan fazla olmuştur. Biz yine bir işçi arkadaşa kulak verelim:

"Deponun kapısında nöbet tutuyordum. Yüzbaşı geldi, çekil oradan mal çıkaracağım dedi. Ben de nöbetimin olduğunu nöbet yerimi terk edemeyeceğimi söyledim ve bunu sizin bilmeniz gerekir" dedim.

Bu sözlerden sonra her şey daha açık beliriyor. İşçiler büyük bir serinkanlılıkla grevlerinin güvenliğini, işyerinin güvenliğini sağlamaya çalışıyorlar. Karşılığında Şişe Cam patronları ile Eczacıbaşı'nın birleşen gücünü ve bu patronların askeri, işçi ile karşı karşıya getirme çabalarını görüyorlar.

Özetlersek

Meselenin halk sağlığını ilgilendirdiği söylenebilir. Cam işçileri de halkın sağlığını cam patronlarından daha fazla düşünürler. Ama bu bahane edilerek işçilerin grevi kırılamaz. Bu malların fabrikadan çıkması grev kanununu hiçe saymaktır. Kanunsuzluktur.

Bu kararı veren mahkeme meseleyi yeniden gözden geçirmelidir. Şişe Cam camiasında 10 bin işçi grevde. Aileleriyle birlikte en az 50 bin kişi eder. Bu tür grev kırmanın arkası da gelir. Bunun devamını da düşünmeli. Mahkeme 50 bin kişinin ekmeğiyle oynamamalıdır.

Sendika vakit geçirmeden konu üzerinde ciddi bir şekilde durmalıdır.

Bugün bu şişeler alınsa bile sendika bir daha gafil avlanmamalıdır.

Send...acılara da söyleyecek bir çift sözümüz olacak ama önce şu patronların grev kırıcılığını atlatalım.

Son olarak şunu söylemek istiyorum. Bir süre birlikte çalıştığım cam işçisi arkadaşlarım bu provokasyonları boşa çıkaracaklardır. Aralarındaki bölücü unsurları gayet iyi tanırlar ve bu mücadeleyi de her türlü kışkırtma ve tertibe karşı başarıyla sonuçlandıracaklardır. Buna inanıyorum.

Başarılar cam işçisi arkadaşlarım.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Çay üreticilerine inidirilen darbe

Ülkemizde yanlış politikanın ve dengesiz ekonomik istikrarın çözülmemesi halinde bakın ülkede neler oluyor.

Bu konuyu bir örnekle açmak daha sonra da hükümet yetkililerinin vicdanına bırakıyorum. Yıllardır tüm geçimini ve gereksinmesini çay üretiminden sağlayan halkımızın bugünkü ilginç meselelerle karşılaşmasının en önemlisi bu seneki ilk yaş çay alımında görülmüştür. Daha evvel günde istediği kadar çay verebilen üretici bugün 25 kilodan fazla çay veremiyor. Yani bu günlük çay satımı oluyor.

Peki vatandaş çayının tamamını satabilmesi için bir yıl süre ile beklemesi mi gerekir. Hayır. Öyleyse niçin günümüzdeki uygulamaya geçildi.

Bu sorun bununla da bitmiyor. Şimdi yeni çay alımının ikincisi başladı. Aynı meselelerle karşılaşılacağı kesin.

Bu sorunu bir kenara bırakırken halkın çay parasının bir yıl kullanılması dikkati çekiyor. Bu bir Kastelli usulü değil mi? Ama ülkede para darlığı var denebilir. Peki yine şaşalım. Bir Cumhurbaşkanı için milyonlar harcanırken, halkın gereksinmesi olan para mı, ödenmiyor. Bir Ajda Pekkan için milyonlar harcanırken halkın parası mı, ödenmiyor. Hayır efendim hayır. Bunlar düzenin açtığı yaralar.

H. Uyanıkoğlu

Onu bunu sorma

Yolda yürüme, kaldırıma çık
ki trafikten ölmeyesin.
Okula gitme, boykot anarşi
var okuyamazmışsın.
Dairene gitme, partizanlık var
sürülmeyesin.
Meclise gitme, Reisicumhur
seçilmesin.

Kanunları sorma, Anayasayı
rafa kaldırmak isteyenler var ki
öğrenemeyeşin.

İşçileri sorma, kışkırtmalar,
partizanlık onu bırak, grev hakkı
bile kalmadı demesin

Köylüyü sorma, her şeyden
kazıklandım Allah belalarını ver-
sin demesin.

Aydına, yazara sorma, kale-
mim gerçekleri yazmaz oldu de-
mesin.

Lise mezununu sorma, umut-
lar 1981'de demesin,
Sosyalist Rusya'yı hiç sorma
ki Afganistan'dan çabuk çıksın.
ABD'ye sorma, artık ihtiyar-
ladım Üçüncü Dünya ülkeleri ka-
famı karıştırıyor demesin,
Bak ben söyleyeyim ne yapa-
cağını öyle davranasın.

Velhasıl otur ya da fazla böy-
le şeylerle uğraşma ki, iflasa gi-
den düzende tepene binen olma-
sın.

Ahmet Kan
Yeşilova-Burdur

MHP VE MİLLİ OLMAK

Geçtiğimiz günlerde Türkeş MHP'nin katılmadığı bir hükümet milli olmaz dedi. Biz burada hükümet sorununu değil, Türkeş'in partisi MHP'nin ne kadar milli olduğuna bakacağız. Türkeş'in millilikle uzaktan yakından hiç bir ilgisinin olmadığını göreceğiz.

Milli olmak birincisi ülkemizin bağımsızlığını savunmakla olur. Ülkeye yönelen her türlü saldırı ve tehdide karşı olmakla, mücadele etmekle olur. MHP ise bırakalım bağımsızlığımızı savunmayı, bağımsızlığımız için mücadele edenlere, dövüşenlere saldırdı ve yok etmeye çalıştı. 1960'lı yıllarda Amerikan emperyalizmine karşı mücadele berraklaştığında 6. filoyu kovalayan yurtsever gençlere Türkeş'in partisi saldırdı. Amerikan üslerine karşı İskenderun'dan İncirlik'e yürüyenlere yine MHP'liler bombalar ve silahlarla saldırdılar. MHP Türkiye'yi değil, Amerika'yı savunmuştur.

Gene MHP ortak olduğu MC hükümetleri döneminde dünyanın en zalim ve saldırgan ülkesi Rusya'ya kapılarımızı açmış, anlaşmalara imza atarak da bağımsızlığımızı savunmamıştır.

Bugün Rusya ülkemiz için bu kadar tehlikeli ise bunda MHP'nin ortağı olduğu MC hükümetinin Rusya'yla yaptığı bu anlaşmaların payı çok büyüktür. MHP bu anlaşmaları imzalarken bağımsızlığımızı savunanlar Rusya ile anlaşmaya hayır diye mücadele alanına atılmışlardı. Bağımsızlık sözcüğü Türkeş'in ağzında bir aldatmacadan ibarettir.

Milli olmak, ikincisi, ülkenin birliğini, bütünlüğünü savunmakla olur. MHP ise birlik düşmanı ırkçı bir partidir. Irkçı olmakla birliği savunmak mantık dışıdır. Yalandır. Birliği savunanlar ırkçı olamazlar. Türkeş'in kendisi aynı konuşmasında Türkiye halkı denmesine çok kızmış böyle söyleyenlere hayat hakkı tanımayacaklarını üstüne basa basa söylemiştir. Türkiye halkının yarısına hayat hakkı tanımayan bir partinin milli olduğunu iddia etmesi kargaları bile güldürür.

Aslında kendisi söylemese bile Türkiye'nin yaşadığı en acı olaylar bunu göstermeye yeter de artar bile. K. Maraş katliamı, Sivas, Malatya ve en son Çorum olayları halkın büyük bir kesimini düşman görmelerinin, onları yok etmeye kalkışmalarının sadece birkaç örneğidir. Bunları artırmak mümkün. Her yerde bölücülük yapan mezhep ve soy çatışması çıkaran ve halkı birbirine kırdırma çizgisi izleyen MHP birliği savunamaz.

Bugün ülkemizde işlenen cinayetlerin, bağımsızlığımızın ve birliğin savunucusu değerli bilim adamları, yazar ve düşünürlerin katlinde MHP'nin karanlık elini görmekteyiz. MHP anarşi ve kargaşa çıkararak da en büyük milli düşmanımız olan Rusya'nın ekmeğine yağ sürmekte, onun işini kolaylaştırmaktadır.

Yeri gelmişken bir iki söz de sahte TKP'nin dümenine gidenlere diyeceğiz. Geçtiğimiz yıl Türkiye İşçi Köylü Partisi, Milli Birlik hükümeti önerdiğinde bazıları bunun MHP'yi de kapsayacağını ısrarla söylüyorlardı. Bu da MHP'nin mantığının aynısıdır. Bunlar da ülkemizin bağımsızlığını ve birliğini savunmadıkları için milli olup olmama anlayışları MHP'ninki kadardır. Bu aynı zamanda MHP'yi meşru görmenin ona karşı mücadeleyi engellemenin de temelini bir gösterişidir.

Savaş bulutlarının yükseldiği, dünyanın kritik bir beş yıla girdiği, ülkemizin Rusya tarafından tükürür mezarlık olmakla tehdit edildiği günlerde milli olmanın milli olmayanın... [illegible] ...bir zamanlıkdan bir... [illegible] ...MHP'ye karşı mücadele... [illegible] ...MHP'yi yıkarak gerçekleşecektir.

Hasan Gökpınar

Baraj yapma kralından

Adana-Ankara karayolunun üzerinde bulunan bir köyü siz yetkililere ve tüm kamuoyuna duyurmak istiyorum.

Konya-Ereğli'nin Acıkuyu köyüdür yazıma konu olan köy. Tarıma ve hayvancılığa dayalı üretim yapan bu köyün en önemli sorunu sudur. Suyu olmayan köyde üretim kapasitesinin artması mümkün müdür? Acıkuyu köyünün ise suyu olmasına rağmen içilememektedir. Nedeni ise suyun içilemeyecek derecede kireçli ve acı olmasıdır. Ne yazık ki köy kurulduğundan beri bu suyu içmek ve kullanmak zorunda bırakılmıştır. 1970'li yılların başında köye su şebekesi döşenmiş, bir yıl kadar tatlı su aktıktan sonra bilinmeyen bir nedenle köyün suyu tekrar kesilmiştir. Aynı suyu Acıkuyu ile birlikte Aşağı Göndelen, Yukarı Göndelen, Yeniköy ve Kamışlıkuyu köyleri de içmek zorunda bırakılmıştır.

Şimdi soruyorum yetkililere.

İçilemez raporu olduğu halde yıllardır bu suyu içen bir köyde salgın hastalık olmaz mı? Ellerin, yüzlerin yarası iyi olur mu?

Böyle suyu kullanan köylünün tarımı ne ölçüde iyi hasılat verir, hayvanları ne kadar üretken olabilir?

Süleyman Demirel'in 1966 yılındaki yurt gezisinde bu sudan içtiğini ve Ulukışla'ya vardığında (ki arası 25 km) ishal olduğunun yöre halkı tarafından söylendiğini belirtmekte yarar var sanırım.

Bunun yanı sıra merkezi bir köy olmasına rağmen, ancak tek odalı bir okulu vardır. Tek odada günde üç eğitim yapılmaktadır. Ancak sabah ve öğleden sonra birer eğitim okulda yapılabiliyor. Üçüncü eğitimi de bir yurttaşın boş olan evinde yapmak zorunda kalıyorlar. Yetkililerden bir an evvel su ve okul sorunumuzun çözülmesini istiyoruz. Köylülerin dertlerine kulak veren bir yetkilinin çıkmasını bekliyoruz.

İ. Altınsu

Bizim gibi ekmek parası için didinenlerin kaderiyle oynamak ayıp değil mi?

2 Haziran 1980 tarihinden beri Toprak Su Başmühendisliği Aydın Şubesinde işçi olarak ekmek parası için çalışıyordum. Fakat aşırı baskılar hatta ölüm tehditleriyle karşılaştım. Yılmadım. Fakat karaciğer yetersizliğinden dayanamadım. İşi bırakmak mecburiyetinde kaldım. Tam 31 gün cumartesi-pazar günleri dahil çalıştım. Söke Akköy dinlenme kampının elektrik tesisatını yaptım. Cumartesi-pazar yevmiyelerini vermediler. Kampta çalışmam daha ilk günlerinde "Sen komünistsin, biyiklarından belli, sen bize yaramazsın" dediler. Ben gene işimden olmamak için devamlı alttan alıyordum.

Toprak Su Başmühendisi beyefendi, Akköy kampının 3-5 km ötesinde yarısı devlet malzemesi olmak üzere yazlık şahsi evini yaptırıyor. Oradaki surveyan ve bazı işçiler, masa ve bunları vs. devlet malzemesini yapıp evlerine götürüyorlar. Bu işleri milliyetçilik adına yapıyorlar. Allah, Peygamber deyip millet malını çalmak Allah'ın da işine gelmez elbette. Devlete şikayet etsem, hiç bir anları taşımaya çağı için. Aydınlık gazetesine derdimi dökmeye geldim.

Hapse hırsız, uğursuz, eşkiya toplanmış, dümenlerini çeviriyorlar. Ben bunları bilir bilmez... [illegible] ...partisi CHP bunları bilmiyor mu? Biliyorsa neden ... [illegible] ... Yazıklar olsun.

Aydın'dan N.G.

ANADOLU BASINI Devrimci Kalem ... SESLENİYOR

VATANDAŞ
6.7.1980 — VEZİRKÖPRÜ

Sınavları kazandıktan sonra hakları yenen işçiler Danıştaya başvurdu

Devlet Entegre kereste fabrikasının sınavlarını kazandıktan sonra çeşitli masraflar edip işlemlerini tamamlayan çoğu köylerimizin yoksul halk çocukları alınmayınca iptal edildiğini duyunca şaşkına döndüler.

Gazetemize telefon edenlerden biri konuyu şöyle anlattı: "Yakınları gelmesin diye ev dahi kiralamayan hayatta olduğu kadar milletvekili olunca da hiç bir olumlu iye yaramayan sahte Vezirköprü çocuklarının haklarını yemekle tanınan bir milletvekiline telefon açanlar bu sefer de ilçenin demir hakkını değil, temiz köy çocuklarının haklarını gaspettirdiler."

Askere gidilerken, vergi ödenirken bu çocuklara da başvuranlar işçi alımken çocukları analarının sütü kadar helal olan haklarını gaspetmekten çekinmediler. "İşte anarşinin kaynağı sömürüden sonra bu toplumsal haksızlıklar" dedi bir Vezirköprülü...

180 liradan brüt 5400 net 3300 lira alacak işçilerin sınava yüz kişi katıldı. Altı kişilik komisyonun yaptığı sınavı 20 işçi kazanmış bir kısmı da tepeden inme alınmıştı. Kimsenin isimlerini bilmediği 20 çocuğun sınavı kazanmasının anarşi durdurduğuna deli olduğu belirtiliyor.

Ayvacık Işık
24.6.1980 — AYVACIK

Yolsuzluklar giderek artıyor

Çanakkale YSE Müdürlüğü işçilerin iş akitlerini feshetmesinin yanında İl Muhasebe Müdürlüğü ile anlaşarak yasa tanımaz uygulamalarına bir yenisini daha ekledi. Fasıat Köy YSE-İş üyelerine vergi dilimlerinde yapılan usulsüzlükle yaklaşık 1,5 milyon lira fazla ücret ödeyerek vergi kaçakçılığına göz yumuyor. YSE Müdürlüğünün bu uygulamasının nedeni olarak Köy YSE-İş Sendikasının güç kaybetmemesi için çaba sarfetmesi gösteriliyor.

YSE'de işkolunda, faşist Köy YSE-İş 'in yetkisizliği Yargıtayca onaylanmış Türk-İş'e bağlı YSE-İş'in yetkili olduğuna karar verilmişti.

YSE-İş Çanakkale Şube Başkanı Cemal Aldemir, bunu bir açıklama yaptı. Aldemir'in açıklamasında şu görüşlere yer verildi.

"Ne var ki, bu aşamada işçilerin çıkarına gibi görünse de yarın bu vergi kaçakçılığından doğacak sorumluluklara işçilere yüklenecek.

Kısacası işçiler vergi kaçakçısı durumuna düşürülmüşlerdir. Bu yasadışı ödemelerin yasalar içinde hesabı sorulacaktır."

Aldemir, vergi kaçakçılığının sorumluları hakkında soruşturma açılmasını istedi.

YALVAÇ
23.6.1980 — YALVAÇ

TKK' de yolsuzluk iddiası

İlçemiz Merkez Tarım Kredi Kooperatifinde iddia edildiğine göre yaklaşık 4 milyon liraya varan bir yolsuzluk olduğu ve kooperatifin Genel Müdürlüğün yapılan ihbar sonucu müfettişlerin olaya derhal el koyduğu öğrenilmiştir.

Demirel hükümetinden sonra işbaşına getirilen yönetici ve görevlilerce Tarım Kredi Kooperatifinin kasasında ve ambarlarında kasıtlı olarak ve kişiler kayınlarak yapıldığı, haklarında tutulan müfettiş tutanakları ile saptanan yaklaşık 4 milyonluk yolsuzluk zimmet ve defterlerde bu yolsuzluğun sorumlusu olan ... [illegible]

KARAMAN'ın SESİ
26.6.1980 — KARAMAN

İkmale kalan öğrenciler sınavlara giremiyor

AP azınlık hükümetinin görev başına gelmesinden sonra ilk ve orta dereceli okullarda huzur kalmamış ve okul öğrencileri okul içinde ve okul dışında saldırıya uğramayacak ağır biçimde yaralanmalarına sebep olmaktadırlar.

Özellikle ilçemiz orta dereceli okullardan Karaman Lisesiyle Karaman Endüstri Meslek Lisesinde bazı dövme olayları sağır sultanın duyacağı şekle gelmiştir.

İlçemiz Kaymakamlığına gelenleri olmadıkları için okula gidemeyip sınavlara giremeyen öğrencilerin başvurduklarını öğrenmiş bulunuyoruz.

Bu olayları öğrenebilmemiz için içerisinde Endüstri Meslek Lisesi öğretmenlerinin de başlarına saygı görülü öğrencilerin tehdit... sınavlarının... ve okul idaresinin bu konuda çekimser kaldığını öğrenmiş bulunuyoruz.

Kaymakamlık görevini vekaleten yürüten Ömer Çeçeloğlu'ndan okullardaki can güvenliğini sağlamasını ve okul kullanarak... öğrencilerin... sınavlarına girmeleri... istiyoruz.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN O.GÜRHAN
Müessese Müdürü: ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Günter. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000 TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

Ruslar Moskova'da Batılı gazetecilerin çalışmasını engelliyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SOVYET Televizyonu yetkililerinin bir Batı Alman televizyoncusunun çektiği bir filmin bir bölümünü nakletmeyi reddettikleri bildiriliyor. Olay, Moskova'nın Olimpiyatlar sırasında Batılı gazetecilere çıkaracağı zorlukların başlangıcı olarak nitelendirildi.

Sovyet yetkilileri Alman gazeteciyi bir Sovyet muhalifinin filmini çekmekle suçladılar. Alman gazeteci ise bu iddiayı reddederek, sadece merkezdeki haber müdürüne muhalifin isminden bahsettiğini söyledi. Rus yetkililerin olaydan sonra özür dilemesine rağmen, haberi iletmemekte direndikleri bildiriliyor. Ruslar malzemenin siyasi içerikli olduğunu, ancak sporla ilgili haber filmlerinin iletileceğini duyurdular.

Gözlemciler, Rusların bu tanımının ileride sorun çıkaracağını belirtiyorlar. Nitekim geçenlerde Kızıl Meydanda film çeken bir yabancı kameramanı durduran Rus polisi, ancak Olimpiyat Stadında film çekilebileceğini ileri sürdü.

Dünya Kadınlar Konferansında FKÖ'yü Leyla Halid temsil etti

KOPENHAG (AA)

DANİMARKA'nın başkenti Kopenhag'da başlayan Dünya Kadınlar Konferansında Filistin Kurtuluş Örgütünü temsil eden Leyla Halid, Danimarka basınına yaptığı bir açıklamada, "İsrail düşmanımızdır, İsrailliler ülkemizi kuvvete başvurarak işgal etti. Onlara karşı silahlarımızla, geri kalan ülkelere karşı sözle sesleneceğiz" dedi.

Leyla Halid'in Konferansa katılması büyük şaşkınlık yarattı. Leyla Halid, 1969'da kaçırdığı bir Amerikan uçağını Şam'a indirdikten sonra havaya uçurmuş ve ertesi yıl da Amsterdam'dan kalkan bir İsrail uçağını kaçırmaya kalkmıştı.

Mısır-İsrail görüşmeleri çıkmazda
Mısır, İsrail'in Kudüs konusundaki görüşlerini kabul etmiyor

KAHİRE

MISIR ile İsrail arasında başlayan Filistin'e özerklik verilmesine ilişkin üçüncü tur görüşmelerde gündem üzerinde anlaşma sağlanamadı.

Mısır'ın gündeme koymak istediği bazı konuların güvenlik gerekçesiyle İsrail tarafından reddedildiği bildiriliyor.

Mısır heyetine başkanlık eden Devlet Başkanı Butros Gali, amaçlarının 2 ay önce Mısır'ın görüşmeleri terketmesine neden olan konularda ortak bir çözüm yolu bulmak olduğunu açıkladı. İki ay önce Kudüs'ün statüsü ve İsrail'in işgal altındaki Batı Şeria'da yeni yerleşim merkezleri kurması konularında tarafların anlaşamaması üzerine görüşmeler kesilmişti.

Kahire'deki görüşmelere katılmak üzere gelen İsrail heyetinin Başkanı "İsrail'in Kudüs'ü birleşik bir kent ve ülkenin başkenti olarak görme" tutumunda ısrar edeceklerini belirtti. Mısır yetkilileri bu görüşün kabul edilmeyeceğini ifade ettiler.

Gözlemciler, bu görüşmelerde de bir ilerleme kaydedilmesinin çok zayıf bir ihtimal olduğunu söylüyorlar.

İSRAİL KANUNU

Bu arada İsrail Parlamentosuna, "terörist faaliyetlere" karışanlara 3 yıl ile 5 yıl arasında değişen hapis cezaları verilmesini öngören bir kanun tasarısı sunuldu. Bilindiği gibi İsrail FKÖ'nün "terörist örgüt" olduğunu iddia etmektedir.

Öte yandan bu çeşit suçları yargılama yetkisi, askeri mahkemelerden sivil mahkemelere devredilebilecek.

Üç aydır devam eden kuraklık, tüm tarım ürünlerini etkiledi

GÜMÜŞHANE (AA)

GÜMÜŞHANE ve çevresinde yaklaşık üç aydan beri hüküm süren kuraklığın yöredeki tüm tarım ürünlerini etkilediği hatta meyvaları kuruttuğu bildirildi.

Kuraklık nedeniyle hayvan yemi de sağlanamadığı için köylülerin yok pahasına hayvanlarını sattıkları öğrenildi.

Özgürlük, eşitlik ve demokrasi fikrini dünyaya yayan
FRANSIZ İHTİLALİNİN YILDÖNÜMÜ TÖRENLERLE KUTLANDI

PARİS

FRANSA'nın milli bayramı "14 Temmuz", dün ülke içinde ve dışında yapılan resmi törenlerle kutlandı.

Champs Elysee'de yapılan geleneksel törende, Fransa'nın yaptığı yeni nükleer ve klasik silahlar da sergilendi. 300 zırhlı araç ve tank, hassas elektronik aygıtlarla donatılmış "Alfa-Jet" savaş uçakları, radar güdümlü nükleer füzeler, nükleer ve kimyasal silahlara karşı korunmalı AMX 10 RP silahı ve yeni geliştirilen tanksavar silahları geçit resminde gösterildi.

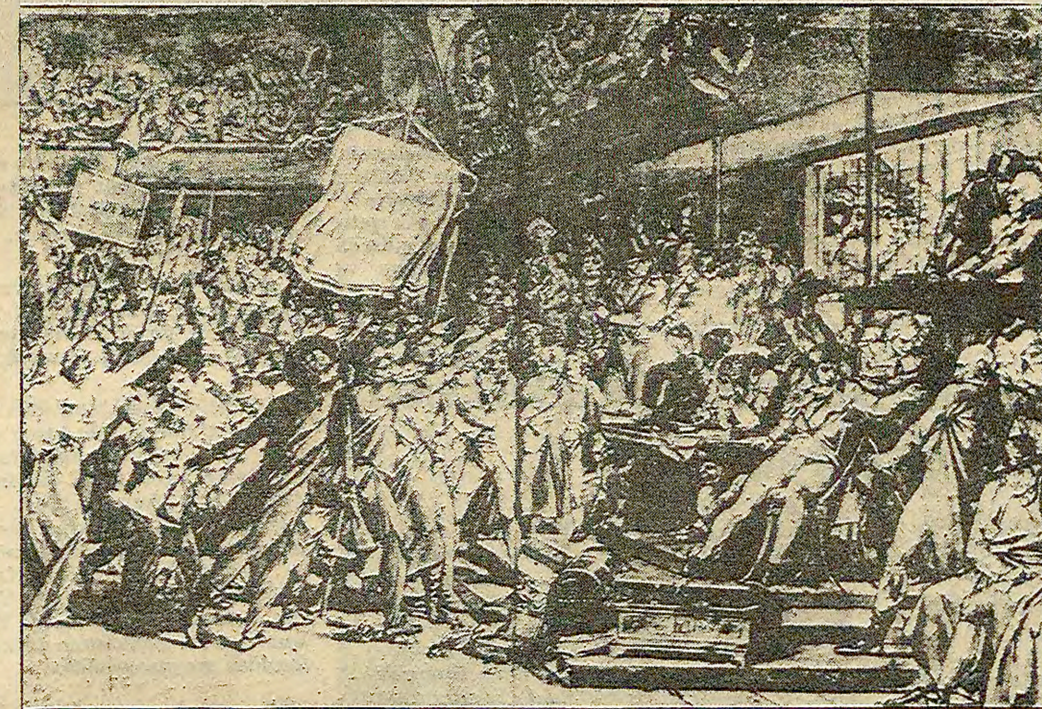
1789'da, Fransa'da toprakağalarına (feodalizme) karşı gelişen mücadele Bastille Kalesinin alınmasıyla noktalanmış ve Fransız İhtilalinin yarattığı "Eşitlik, Kardeşlik, Özgürlük" fikirleri bütün dünyaya yayılmıştı.

1789 Fransız İhtilali, aristokrasinin yıkılışı ve burjuva demokrasisinin semboli olarak biliniyor.

Fransız İhtilalinin belgesi olarak bilinen "1789 İnsan ve Yurttaş Hakları Beyannamesi" o zamanlar bütün Avrupa'ya yayılmış, özgürlük ve bağımsızlık fikrinin sembolü haline gelmişti.

Mustafa Kemal Atatürk de, çeşitli konuşmalarında Fransız İhtilalinden esinlendiğini söylemiş ve 1789 Devriminin özgürlükçü niteliğine önem vermişti. Mustafa Kemal, Kurtuluş Savaşı döneminde Ankara'da Fransız Büyükelçiliğinde yapılan bir törende Fransız İhtilali ile ilgili görüşlerini anlatmıştı. Bu konuşmasında "Fransız İhtilal-i Kebirinin" bütün insanlığa ışık tutan "cihanşümul" (evrensel) önemi üzerinde durmuştu.

Fransa'da bu yıl hava muhalefeti dolayısıyla geleneksel olarak yapılan halk baloları sönük geçerken, Fransız gazeteleri "Havai fişekler ıslandı" başlığını kullandılar.

Ünlü ressam Delacroix'nın Fransız İhtilalini canlandıran "Özgürlük Tablosu" (üstte), halkın mücadelesi karşısında gerileyen Kralın görevden alınışı ve geçici yürütme komitesinin tesbitini anlatan ressam Gerard'ın bir deseni(altta). Flamada: "Vatan, eşitlik, özgürlük" yazıyor.

"Camiler bombalanacak" diye söylentiler yayılıyor
MHP Kırıkkale'de Alevi-Sünni çatışması yaratmaya çalışıyor

● Söylentiler yüzünden 11 Temmuz günü, Alevi mahallelerindeki camilerde cuma namazı jandarma koruması altında kılındı.

● TİKP Kırıkkale İlçe Örgütü, yurttaşları MHP tertiplerine karşı uyanık olmaya çağırdı.

KIRIKKALE (ÖZEL)

MHP'nin Çorum'dan sonra Kırıkkale'de de Alevi-Sünni çatışması çıkartmak için çeşitli tertipler peşinde olduğu bildirildi.

MHP'lilerin söylentileri, özellikle Alevi-Sünni vatandaşların birlikte oturdukları Bağlarbaşı ve Yenimahalle semtlerinde yoğunlaştırdıkları bildirildi. 11 Temmuz günü, MHP'lilerin "Camilere saldırı olacak, namaz kıldırılmayacak, bomba konacak" şeklinde kışkırtıcı haberleri üzerine, cuma namazı Alevi mahallelerindeki camilerde jandarma kontrolü altında kılındı.

Öte yandan, MHP kışkırtma ve tertiplerine karşı bir açıklama yapan TİKP Kırıkkale İlçe Örgütü, tüm Alevi ve Sünni yurttaşları uyanık olmaya ve birliğe çağırdı.

Yeni Çeltek maden işçilerinin grevi kararlılıkla sürüyor

AMASYA(ÖZEL)

AMASYA, Gümüşhacıköy, Yeni Çeltek maden işçilerinin grevi kararlılıkla sürüyor. Maden ocağının sahibi bir süre önce "kömür kalmadığı" gerekçesiyle 850 işçinin işine son vermek istemişti.

Bu arada, Türkiye İşçi Köylü Partisi Gümüşhacıköy İlçe örgütü tarafından yapılan açıklamada partinin grevi desteklediği, sorumlunun 850 işçiyi işten atmak isteyen ocak sahibi olduğu belirtildi. Grevcilere bir çok yerlerde yardımlar yapılıyor.

"Bir süreden beri devam eden Yeni Çeltek maden işçilerinin grevi haklı bir zemine dayanmaktadır. Ocakta artık 'kömürün kalmadığı' gerekçesiyle işçilerin işine son verilmek isteniyor. Esas amaç işçilerin yerine yeniden MHP'li kişilerin alınmak istenmesidir. Böylece bölgede MHP'ye yer açılmak isteniyor."

"Türkiye İşçi Köylü Partisi olarak 850 maden işçisinin haklı grevini destekliyoruz. Çeşitli yerlerde de başlatılan kampanya da ocak sahibi tutumunu değiştirmeli. Bu tür yıldırma ve işçilerin gözünün boyanması çağrısı artık gidilmelidir. Amasya tüm kazalarındaki yurtseverleri ve tüm yurttaşları grevi daha da artırmaya çağırıyoruz."

Dikmen-Karapınar Mahallesinde faşistler, yine ev tahrip etti
MHP'liler saldırdı, saldırıya uğrayan bir yurttaş gözaltına alındı

● Emniyete telefon eden saldırganlar "Cami basıldı" dediler.

ANKARA (ÖZEL)

DİKMEN-Karapınar Mahallesinde faşistler, Alevilere karşı saldırılarını yoğunlaştırdılar. Önceki gün sabah namazında camiden çıkan 100 kişilik bir grup Alevileri kurşun yağmuruna tuttu. Olay yerine gelen polisler ise daha önce üç defa evi tahrip edilen ve kurşunlanan, bu yüzden de sıkıyönetim...

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Albert Kahn'ın sergide yer alan fotoğraflarından biri

Fransız fotoğrafçıların Türkiye resimleri, Topkapı Sarayında sergileniyor

İSTANBUL (ÖZEL)

ÜNLÜ Fransız fotoğrafçısı Albert Kahn'ın 1912 ile 1923 yılları arasında Türkiye'de çekmiş olduğu renkli resimler Ankara'dan sonra İstanbul'da da Topkapı Sarayının sergi salonunda teşhir edildi. Serginin açılışı nedeniyle yapılan törene İstanbul Valisi Nevzat Ayaz, Fransız Başkonsolosu Frederic Neumann ve çağrılılar katıldı.

Topkapı Sarayı Müzesi Müdürü Süreyya Duruçay'ın yaptığı kısa açış konuşmasından sonra Fransa'nın İstanbul Başkonsolosu Neumann, Albert Kahn'ın çalışmalarını ve fotoğrafçılık anlayışını anlattı. Kahn'ın kendi maddi kaynakları ile Türkiye ve birçok başka yabancı ülkeyi gezdiğini söyleyen Neumann, ekip halinde çalışma yapan Kahn'ın sadece Türkiye'de 72 bin kare fotoğraf çekmiş olduğunu belirtti. "Kahn, halk tarihine aşıktı. Halkları öğrenmek, tanımak isterdi" diyerek konuşmasını sürdüren Fransız Başkonsolosu, Albert Kahn'ın sergisi sayesinde Fransa ve Türkiye halkları arasındaki dostluğun daha da güçlendiğini söyledi.

İstanbul Valisi Nevzat Ayaz da, serginin tarihi önemine dikkat çekerek, Türkiye ile Fransa arasındaki dostluk ilişkilerine değindi.

Almanya ve İsviçre Başkonsoloslarının da katıldığı törende daha sonra İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya ve diğer Anadolu kentlerinde çekilmiş fotoğraflardan oluşan sergi gezildi.

"1912-1924 Türkiyesi Üzerine Fotoğrafik Belgeler" konulu sergi 15 Ekim tarihine kadar gezilebilecek. Sergi, Türkiye Kültür Bakanlığı, Topkapı Müzesi ve Fransız Kültür Bakanlığı tarafından ortaklaşa düzenleniyor.

Kuşadası'nda harcanan yüzbinlerce lirayı kim karşılıyor?
Barış Derneğinin içkili toplantısında Rusya'ya selam gönderildi

● Halk, geceliği bin liralık otellerde kalan, gece klüplerinde gönül eğlendiren komite üyelerini kuşkuyla izledi.

● Rus yanlıları, halka şirin gözükmek için bir de parasız eğlence düzenlediler. Ancak yurttaşlar slogan çatışması yüzünden geceyi terk etti.

KUŞADASI(ÖZEL)

RUS yanlısı Barış Derneğinin "Genişletilmiş Barış Komitesi" toplantısı Kuşadası Öküz Mehmet Paşa Kervansarayında 3 gün sürdü. 11, 12 ve 13 Temmuz tarihlerinde yapılan toplantıda Rusya'ya selam gönderildi.

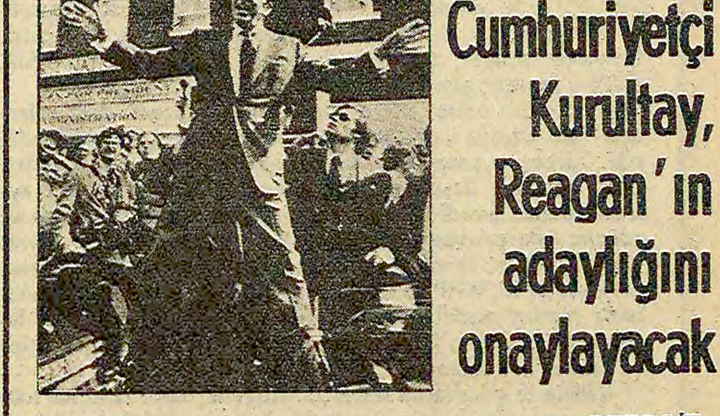
Bugüne kadar yaptıklarıyla Rusya'ya bağlılığını ispat etmiş olan Mahmut Dikerdem'in başkanlık ettiği toplantıda "dünyadaki son siyasi gelişmeler, Ortadoğu'da ve dünyada durum, Rusya'nın önünü açmada karşılaşılan sorunlar" ele alındı. İçkili, yemekli ve eğlentili toplantıda bu sorunları tartışan komite üyeleri bin liralık lüks otellerde gecelediler, gece kulüplerinde gönül eğlendirdiler.

Barış Derneği adlı milli ihanet güruhunu Kuşadası'nda ağırlayanların başında ise Belediye Başkanı Lütfü Suyolcu bulunuyordu.

Dernek üyelerinin Kuşadası'na gelişleri üzerine Kültür ve Dayanışma Derneği imzalı bir bildiri yayınlandı. Bildiride Rusya'ya karşı oluşmakta olan dünya barış cephesine çatıldı.

Bunun yanı sıra Belediye, Barış Komitesi onuruna Doğan Sinemasında halka açık bir film ve müzik gösterisi düzenledi. Gecede İGD ve Dev-Yol grupları arasındaki slogan çatışması yüzünden yurttaşlar geldiklerine bin pişman olarak gösteriyi terkettiler. Böylece Rus yanlılarının halka şirin gözükme, teslimiyetçilik propagandası yapma hayalleri suya düştü.

Barış Derneği adlı örgütün Kuşadası'ndaki faaliyetlerini kuşkuyla izleyen yurttaşlar, bütün bunları yapabilmek için gerekli en az yarım milyon liranın nereden bulunduğunu sık sık sordular. Halkın parasız davetli olduğu sinemanın bir gecelik ücretinin nasıl ve kimlerce karşılandığı merak konusu oldu.

ABD'de Cumhuriyetçi Kurultay, Reagan'ın adaylığını onaylayacak

DETROIT

ABD Başkan adaylarından Ronald Reagan'ın Cumhuriyetçi Partiden kesin adaylığının onaylanması konusunda partinin 32. kurultayı Detroit kentinde açıldı.

Kurultay boyunca, parti içindeki çeşitli grupların siyasi programları tartışılacak ve ortak bir program için çalışılacak.

Perşembe günü de kurultay, Başkan Yardımcısının kim olacağını belirleyecek. Reagan'ın aşırı sağcı politikasını dengelemek için ılımlı birinin Başkan Yardımcılığına seçilmesi bekleniyor.

Bu arada kurultayın yapıldığı salon önünde, birçok Doğu ülkesinden ABD'ye sığınan kişiler, Reagan lehinde gösteri yaptılar.

Genelkurmay Başkanlığı, terfi ve tayinlerle ilgili açıklama yaptı

ANKARA (AA)

GENEL Kurmay Başkanlığı bazı yayın organlarında yer alan tayin ve terfi haberleriyle ilgili bir açıklama yaptı.

Genel Kurmay Başkanlığının açıklaması şöyle:

"Bugün bir kısım basında çıkan haberlerde bazı general ve amirallerin terfi, tayin ve emeklilik işlemlerinden bahsedildiği üzüntüyle öğrenilmiştir.

"Değerli basın mensuplarının bildiği gibi, terfi ve emeklilik işlemleri, Yüksek Askeri Şura tarafından yapılmaktadır.

Tayinler ise, Yüksek Askeri Şura toplantısını müteakip, usulüne uygun olarak yapılmakta ve bilahare kamuoyuna, TRT ve basın yolu ile açıklanmaktadır.

"Genel Kurmay Başkanlığınca resmen bilgi verilmedikçe basında nereden temin edildiği belli olmayan yanlış bilgilerin yayınlanması, Türk Silahlı Kuvvetleri Personelini yanlış intibalara sevketmekte ve kamuoyunu da boş yere yanıltmaktadır.

"Değerli basın yayın organlarının bu gibi konularda daha hassas davranacakları inancı ile durum kamuoyuna duyurulur."

Nahit Menteşe: "Cumhurbaşkanı Vekili yetkilerini kullanmıştır"

ANKARA(GHA)

AP Genel Sekreteri Nahit Menteşe, Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil'in 5 kontenjan senatörünü atamasından sonra "Cumhurbaşkanı Vekili yetkilerini kullanmıştır. Yapmış olduğu atamalar tartışılamaz" dedi.

Menteşe GHA'ya yaptığı açıklamada, "Cumhurbaşkanı Vekilinin yetkileri ve yapmış olduğu atamalar tartışılamaz kanaatindeyim. Aslı kadar yetkileri vardır. Niye aslı kadar yetkilere haiz olmasın? O makamda oturuyor ya! Makamı temsil ediyor. Daha evvel Korutürk'e vekalet ettiği zaman Sayın Sırrı Ata-

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

TİKP Varto İlçe Başkanı Koçak Aldemir, Apocuların ölüm tehdidi altında

MUŞ (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Varto İlçe Başkanı Koçak Aldemir Muş Cezaevinde Apocular tarafından ölümle tehdit ediliyor.

Apocular, ayrı bir koğuşta kalmakta olan Koçak Aldemir'e sürekli sataşarak kendisini öldüreceklerini söylüyorlar. Cezaevi idaresi Apoculardan korktuğu için hiç bir önlem almıyor. Onlar da istedikleri gibi at oynatıyorlar.

Cezaevinde baskı kuran Apocular, 15 gün kadar önce mahkumlara zorla tünel kazdırmışlardı.

20 Haziranda Halkın Kurtuluşçularının saldırısına uğrayan Koçak Aldemir ve Şehmuz Kaya, saldırıyı püskürttükten sonra Halkın Kurtuluşçularının "bunlar bize silah çektiler" demesi üzerine gözaltına alınmış, silah bulunmamasına rağmen tutuklanmışlardı.

günlük

Senato, mumyalar müzesi değildir

BİR takım yaşayan ölüler var. Bazen de televizyona çıkarılıp "yaşayan ünlü" olarak sunuluyorlar. Kimi zaman yüksek devlet görevlisi, kimi zaman bir şirketin yönetim kurulu üyesi, kimi zaman da kontenjan senatörü olarak karşımıza çıkıyorlar. Konuşmalarını dinlemeye, demeçlerini okumaya, yüzlerini görmeye istemeyerek de olsa alıştığımız kişilerden biri de Ferit Melen.

Kontenjan senatörü seçiminin mantığı nedir? Elbette bu konuda kesin kurallar yoktur ve son söz Cumhurbaşkanına aittir. Ancak uygulamalar Parlamento dışında kalmış kişilerden katkısı olabilecekleri saptamak ve bunlara fırsat vermek şeklindedir.

Peki, seçimin Melen lehine kullanılmasının mantığı nedir? Ferit Melen hangi özellikleriyle Parlamentoya katkıda bulunacaktır? Bu eski Başbakanın siyasal geçmişini incelediğimizde şüphesiz bazı hizmetleri hemen göze çarpıyor. Ancak bunlar hiç de Parlamentonun devamı ve gelişimi yönünde değil, Parlamentoyu ortadan kaldırmayı amaçlayan faşist bir cuntanın emri altındaki hizmetlerdir.

Melen, 1972 yılında tepeden inme bir hükümetin, tepeden inme başbakanı olarak faşist terörün uygulayıcılığını yapmıştır. Daha doğrusu Melen, bir "görüntü başbakan" kimliğiyle illegal bir yönetimin legal kılıfı olmuştur. Erim döneminde başlayan karanlık gidişin Melen döneminde doruğa çıktığı hafızalardadır. Melen'in seçimlerde Van halkı tarafından elenmesinden sonra şimdi tekrar Parlamentonun kapısından girmesi üzücüdür, düşündürücüdür. Melen bilinen siyasal çizgisini devam ettirerek, topluma ne kazandıracaktır? Otoriter bir hükümet fikrine sözcü mü bulunmuştur? Yoksa Anayasa değişikliği isteyen mihraklara temsilci mi? Bunların da ötesinde "bir gün gerek olur" denilerek Senatoya partilerüstü başbakan deposu mu yapılmaktadır?

Cumhurbaşkanı Vekili Sayın İhsan Sabri Çağlayangil, Melen'i Parlamentoya sokmakla hatalı bir seçim yapmıştır.

Senato mumyalar müzesi değildir.

bu köseden...

Maceracılığın sonu

Hikmet Çiçek

CHP hükümetinin himayesi altında şövalyelik etmek kolaydı ve siz bu kolayı yolu seçmiştiniz. Dergilerinizde CHP'yi "faşist" ilan ettiğiniz de oluyordu ama gene de onun koruyucu kanatları altındaydınız. Varlığınızı sürdürmenin başka çaresi yoktu ve siz de öyle yaptığınız hakim sınıfların bir kesimine dayandınız. Oysa şimdi durum değişti, artık CHP'nin tek başına iktidara gelme şansı yok. Kitleler, kendi öz deneyleriyle CHP'nin sahte bir umut olduğunu gördüler. CHP'nin hükümetten düşüşü, sizin için felaket oldu! MHP faşizminin saldırılarına ve yoğunlaşan devlet terörüne göğüs gerebilecek bir ideolojik ve siyasi çizginiz olmadığı ortaya çıktı. Devletle "boy ölçüşmek" istediniz, sonuçları görülüyor. Emekçi halkla birleşmeden, hangi boy ölçüşme? Sizin çizginizde halkla birleşmenin olanağı yoktur. Şimdi gene dağınıklık, şaşkınlık ve panik var! Maceracılık gene teslimiyetle sonuçlandı.

"Kurtardığımız" mahalle, semt ve okullarda şimdi MHP'li faşistler terör estiriyor. Halk için bir şey değişmedi. Geçmişte siz haraç alıyordunuz, şimdi Türkeş'in komandoları. Yolunu çevirdiğiniz "halk düşmanlarının" kimliğini soruyor, saatine, cüzdanına el koyuyor, bıyığını beğenmediğiniz kişileri dövüyordunuz. Şimdi ülkücüler yapıyor aynısını. Beğenmediğiniz dergiyi, gazeteyi okuyor diye adam dövdünüz, düşünceleri sizden farklı diye öğrencileri okullardan, yurtlardan atmaya kalkıştınız, farklı düşünene söz hakkı, yaşama hakkı vermek istemediniz. Aynısını faşistler yapıyor şimdi, hem de geçmişte sizin "kaleleriniz" olan yerlerde!

"Eyleme" çıkarken "cesaret" şırıngalarından medet umuluyordu. O bile değişti. Artık poliste konuşmamak için uyuşturucu hap kullandığı haberleri çıkıyor gazetelerde. Yüzünü utanç içinde kapayanları televizyondan izliyoruz.

O çok güvendiğiniz şefler, yakalanınca "tüm örgütü" ele veriyor. Açık yürekli olun, hiç bir zaman devrimci cesarete sahip olamadınız. Burjuvaca bir atılganlığınız vardı, o da bitti. Devrimci cesaret, devrimci siyaseti savunanda olur. Siz, şiddete taptınız şimdi de şiddet önünde boyun eğdiniz.

Faşizmden nefret ediyordunuz ama "faşizme karşı mücadele" adı altında yaptıklarınızla onların ekmeğine yağ sürdünüz. Türkeş ve çetesi ne zaman köşeye sıkışsa onları ferahlattınız, hem de "faşizme karşı" olduğunu iddia ettiğiniz eylemlerinizle. Şimdi duyuyoruz ki, içinizden MHP'ye iltihak edenler bile çıkıyormuş. Bunun korkunçluğunu dahi kavrayamıyorsunuz, içinizde bulunduğunuz "hareketler" ne menem şeyler ki, MHP'ye kadar uzananlar bile çıkarabiliyor! Aslında bunun maddi temeli var. Revizyonizmin ideolojisi ile derebeyi kavrayışın birleşmesinden ortaya çıkan "solcu" tipi ile Türkeş'in komandosu arasında aşılmaz dağlar yok ki.

Kitlelerin çıkarlarını temel almadığınız, halkı zeminde mücadele etmediğiniz için, emekçi halk, eylemlerinizden dolayı "heyecanlanmadı", ayağa kalkmadı, "barikatlara" koşmadı! Zaten eylemleriniz, kitleleri seferber etmek, kitlelerle birleşmek gibi bir niyetleri yoktu. Şefler, tekkelerini ve mevkilerini korumak için, sizlerin devrimci enerjisini havada harcamaktan başka bir şey düşünmediler. Revizyonist şefler, sizleri halktan koparmakla kalmayıp, işçiye, köylüye, öğrenciye, memura, esnafa saldıran halka karşı bir güce dönüştürdüler. Sizler, devrimi birlikte yapacak güçlere saldırırken, şefler memnunlukla ellerini ovuşturuyorlardı, çünkü onların var oluş nedeni buydu: Sınıfı bölmek. Halkın güçlerini parçalamak ve çatlaklar arasında tahtakurusu gibi yaşamak.

Kim daha fazla gürültü-patırtı çıkarıyorsa, onu daha fazla "solcu" sandınız. Oysa bugün dünyada en fazla "gürültüyü" Sovyet sosyal-emperyalizmi çıkarıyor. İçsavaş kışkırtıcılığının başını Rusya çekiyor. 12 Mart döneminde faşizmin önünde teslim olan revizyonist şeflerin, bugün keskin "solcu" geçinmeleri de bu yüzden değil mi?

Mücadele sonucu elde edilen demokratik kazançları, legal mevzileri küçümsediniz, "illegalite" üzerine ahkam kestiniz. Gerçekte hiç bir zaman "illegal" değildiniz, havanız öyleydi sadece. Her türlü kışkırtıcı ajanın içinizde gizlenmesine uygun bir siyasi yapınız vardı. Yankesiciyi, kumarbazı, esrarcıyı "bölge sorumlusu" yapan bir örgütlenme! Sonuç? Hakim sınıfların ilk darbesiyle parçalanma! Ne derseniz deyin, örgütleriniz hakim sınıfların iznine dayanarak vardı. "İzin" bitti, örgütlerinizin işi de bitti!

Yeniden bölündüğünüzü, yeni "fraksiyonlar" türediğini duyuyoruz. Bir öncekinden daha küçük, daha ufalanmış teşkiller çözüm değil. Çıkış yolu değil. Siyasi çizginizi bütünüyle değiştirmedikçe bu bataktan kurtulamazsınız. Kendinizi aldatmak gibi en kolay yola sapmazsanız, en temel hatanızın, savunduğunuz siyasi-ideolojik çizginin ta kendisi olduğunu görürsünüz. Marksizmi değil, revizyonizmi savundunuz. İçine düştüğünüz çıkmazın "suçu" Marksizmde değil, revizyonizmin kendisinde. "Marksizm" adına, Marksizme düşman bir çizgi izlediniz, düşüncelerini dahi bilmediğiniz Mao Zedung'un devrimci fikirlerine düşman kesildiniz. Mao Zedung'u savunmadan, Marksist olunamayacağını kavramadınız.

İnsanların önünde daima iki yol vardır. Gerçekten bu düzeni değiştirmek istiyor musunuz? Gerçekten halka ve devrime hizmet etmek istiyor musunuz? İstiyorsanız tek yol, bilimsel sosyalizme sarılmak, hatalarınızı açık yüreklilikle itiraf etmek, kendinize ve insanlara karşı dürüst olmak ve TİKP'nin devrimci bayrağı altına katılmaktır. Revizyonizm ve maceracılık yenilgiye, TİKP devrime götürür.

Devlet dış ve iç borçların baskısı altında

● **Dövizle ödenecek dış borçlar 18 milyon doları bulurken, iç borçlar 477 milyar lira**

Ekonomik alanda devlet açısından en zorlayıcı konulardan birisinin de çok büyük boyutlara ulaşan dış ve iç borçlar olduğu belirlendi. Buna göre dövizle ödenmesi gereken ve 18 milyar lirayı bulan dış borçların değil anapara taksitleri, faizlerinin ödenmesi bile büyük bir sorun haline geldi. Dış borçların yanı sıra devlet tahviller yoluyla içerde de 447 milyar borçlanmış durumda.

DIŞ BORÇLAR 18 MİLYARI BULDU

1980 Mali Yılı bütçe gerekçesinde açıklanan verilere göre Türkiye'nin dövizle ödemesi gereken dış borç anapara ve faiz tutarı 17,8 milyar doları buldu. Bu miktarın 1980 yılı içinde sağlanan dış kredileri kapsamadığı da belirtildi.

1980 yılının başlarında devletin toplamı 18 milyarı bulan dış borçlarının tamamının 2022 yılına kadar ödenmesi gerekiyor. Ödenecek borçların 12,5 milyar doları anapara iken, 5.3 milyar dolarını faizler oluşturuyor.

Dövizle ödenmesi gereken dış borçlar yanında ayrıca Türk lirası ile ödenecek dış borçlar da bulunuyor. 1980 yılı başında Türk lirası ile ödenecek dış borçların tutarı ise 6.4 milyar liradır. Bu borçların ödenmesi de 2072 yılı sonunda tamamlanacaktır.

DIŞ BORÇ ÖDEMELERİ İHRACATIMIZIN YARISINI BULUYOR

Öte yandan Türkiye'nin ödemesi gereken borç ve faizler ekonomi üzerinde ağır bir baskı yaratıyor. Buna göre Türkiye'nin ihracat yoluyla elde ettiği dövizin yarısına yakın bir kısmını dış borç ödemelerine ayırması gerekiyor. Bu miktarın son yıllarda giderek arttığı da belirlendi. Buna göre 1970-72 döneminde dış borç ödemelerinin ihracata oranı yüzde 30 dolayında iken, 1973-76 arasında bu oran yüzde 17'ye inmiştir. 1977 ve 1978 yıllarında tekrar yükselen bu oran yüzde 30'a, 1979 yılında ise yüzde 45'e çıkmıştır. Dış borç ödemelerinin ertelenmemesi halinde sadece faizler ödense bile bu Türkiye ekonomisi için ağır bir yük getirecektir. Türkiye'nin son yıllarda ödemesi gereken dış borç ve faizler ertelenmiş, ancak bu ertelemeler önümüzdeki yıllarda ödenmesi gereken taksit miktarlarını büyük ölçüde artırmıştır.

İÇ BORÇLAR

Devleti bir yandan dış borçlar sıkıştırırken aynı zamanda son zamanlarda gittikçe büyüyen iç borç da zor duruma sokuyor.

Devletin vadesi bir yıldan fazla olan iç borçları ile kamu sektörü tahvillerinin toplam tutarı 30 Eylül 1979 tarihi itibarıyla 477 milyar lirayı buluyor. Bu miktarın 337 milyarını devlet bütçesinden ödenmesi gereken iç borçlar oluşturuyor. Kalan 140 milyar lira ise Devlet Yatırım Bankası, Emlak Kredi Bankası ve Halk Bankasının istikrazlarından meydana geliyor.

Öte yandan borç ödeme taksitlerinin en yüklü olduğu yıllar önümüzdeki üç yıldır. Buna göre. 1981-82-83 yıllarında devlet her yıl 22 milyar lira civarında borç ve faiz ödemek zorundadır.

DÖVİZLE ÖDENECEK DIŞ BORÇLARIN YILLAR İTİBARİYLE DAĞILIMI (Milyon Dolar)

Yıllar	Anapara	Faiz	Toplam
1979 (3 ay)	392,3	327,5	719,8
1980	851,6	886,6	1.738,2
1981	914,6	807,2	1.721,8
1982	1.063,8	706,2	1.770,0
1983	1.663,4	588,5	2.251,9
1984	1.416,2	447,7	1.863,9
1985	1.319,7	321,8	1.641,5
1986	957,7	218,9	1.176,6
1987	414,1	159,6	573,7
1988	378,4	135,1	514,5
1989 - 2022	3.164,5	715,6	3.880,1
TOPLAM	12.537,3	5.314,7	17.852,0

Kaynak : 1980 Mali Yılı Bütçe Gerekçesi.

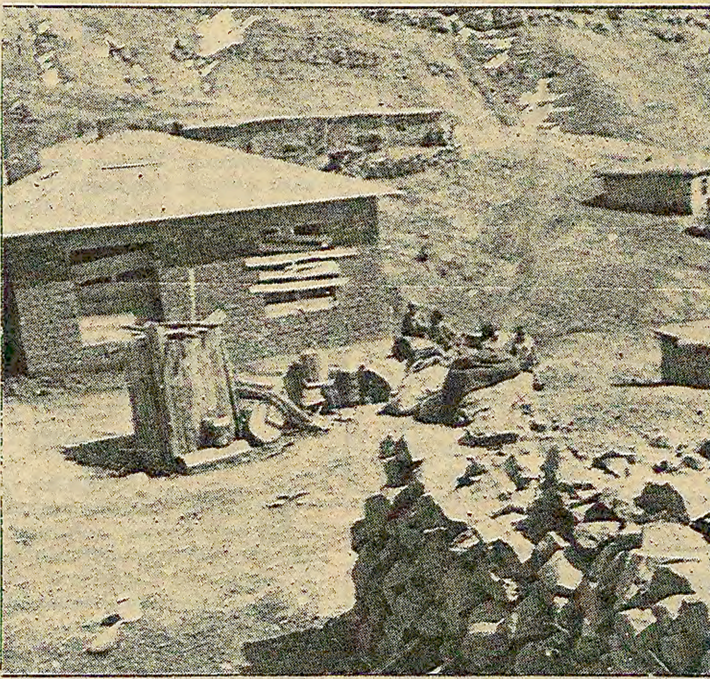
Yabancı bankaların Türk ekonomisinde etkinlikleri giderek artıyor

Uluslararası sermayelerin temsilcileri olan çokuluslu şirketlerin işlerini yürütmeleri ile tanınan bazı yabancı bankaların, Türkiye'deki etkinliklerinin arttığı ve sayılarının da 12'ye yükseldiği belirtildi.

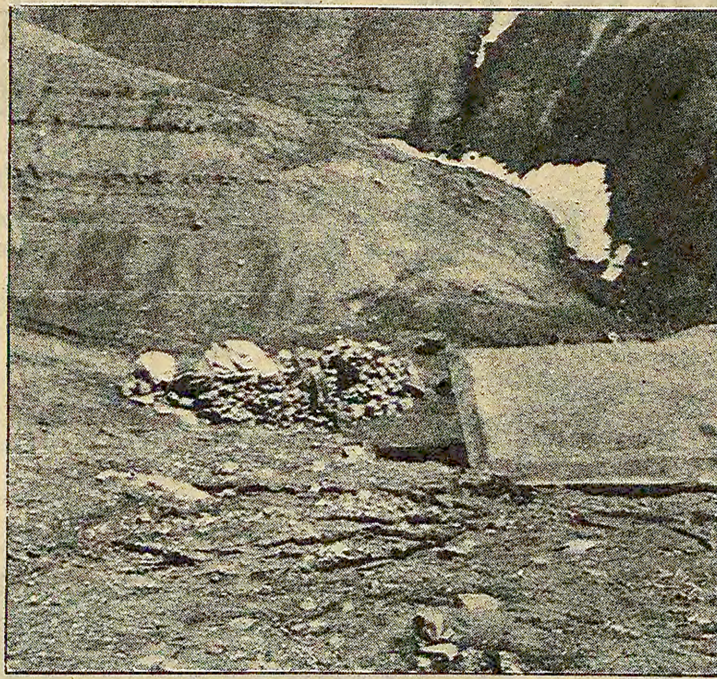
Türkiye Odalar Birliği'nin yayınlarında, ülkemizde çalışmalarını sürdüren yabancı bankaların sayısının son olarak City Bank'ın da katılmasıyla 12'yi bulduğu, temsilcilikle çalışan yabancı bankaların sayısının da 6 olduğu belirtiliyor.

Yapılan tespitlere göre, Türkiye'de sermaye koyarak ya da bir Türk bankasının sermayesine katılarak, çalışmalarını sürdüren bankalar şunlar: "Osmanlı Bankası, Arap-Türk Bankası, Banko Dı Roma, Bank Of America, City Bank Banco America d'Italya, Fınınvest Banque, Unjion Europeenne, Paribas, Bank International, Wilyams and Gıynıs Bank, Fdelity. Bunlara ek olarak American Ekspres Co, uzun zamandan beri Türkiye'de şube açmak ya da bir Türk Bankasıyla işbirliği yapmak için girişimlerde bulunuyor.

□YURT HABERLERİ□YURT HABERLERİ□

Evleri oturulmaz hale gelen bir aile eşyalarını dışarı çıkarmış.

1976 yılındaki heyelandan sonra tamamen toprağa gömülen ve sadece toprak damı görülen bir ev... 1000'e yakın insan bu tehlikeyle burun buruna yaşıyor.

Tunceli'nin Yeni Mahallesi için Bakanlık başka yere taşınmalı demiş ama...

Dört yıldır heyelan tehdidi altında yaşıyorlar

● Evleri oturulamaz hale gelenler eşyalarını dışarı çıkardı.

● Mahalle halkı 4 yıl önce başlayan hasar tespitlerinin de yapılmadığını, sadece 5 bin lira yardım verildiğini söylüyor.

TUNCELİ (ÖZEL)

Dört yıl önce heyelan olan Tunceli'nin Yeni Mahallesinde hâlâ hasar tespit çalışmaları tamamlanmadı.

Yine başka bir ev, eşyalarıyla ve ev halkıyla birlikte dışarıdalar.

500 haneden oluşan mahallede bu güne kadar sadece 43 hanenin hasar tespiti yapıldı. Bakanlıkça yapılan incelemeler sonucu mahallenin tümünün kaldırılması gerektiği, mahallenin yerleşim merkezi olarak kullanılamayacağı saptanmasına rağmen, bugüne kadar en ufak bir işlem yapılmadı. Yıllardır mahallede muhtarlık yapan, ancak, geçtiğimiz günlerde görevinden istifa ederek ayrılan Süleyman Can konuyla ilgili olarak şunları anlattı.

"1976 yılı ilkbaharında mahallemiz kaymaya başladı. O yıl bir çok ev yıkıldı, birçok aile dışarda kaldı. Biz mahallemiz için çalmadığımız kapı bırakmadık. Avukat Hasan Kocademir başkanlığında ve benim vekilliğimde bir komite kurduk. Defalarca Ankara'ya gittik. Çok uğraştık ama fayda etmedi. Kimse derdimize aldırmadı. Bu dört yıl boyunca sadece toplam beş bin liralık yardımda bulundular. Onu da doğru dürüst kimseye vermediler. Mahallenin tümden kaldırılması gerektiğine karar verilmesine rağmen hasar tespit çalışmaları bile henüz tamamlanmış değil."

Şimdi de zaman zaman kayma tehlikesi başgösteren mahallede halk her gün korku ve ölüm tehdidi altında yaşıyor.

GÜNDEM dışı

Bir vergi dairesinden sahneler

Vergi ayı dert ayı derler. Bazıları için bu, vergiden nasıl kaçacağım derdidir. Bazıları için ise vergisini yatırırken karşılaştığı zorlukların getirdiği dertlerdir. Şimdi sizlere ikinci cinsten ve mükellefe de yaka silktiren dertlerden birini aktarıyoruz. Yer İstanbul Kocasinan Vergi Dairesidir. Vatandaş kalkıp gitmiş ve 60 metrekarelik arsasının vergisini yatırmaya kalkışmıştır. Adımını vergi dairesine attıktan sonra vatandaşın başına gelenleri aynen kendi kaleminden sizlere aktarıyoruz:

Daha kapıdan girer girmez iki kişi yolumu çevirdi.

— Beyanname için mi geldin?

— Evet, neden sordunuz?

— Biz burada görevliyiz, bizi takip et.

Takip ettik. Tapuyu istediler verdik. İsim, adres, ana adı, baba adı, doğum tarihi... Bizim beyannameyi dolduruyorlar. Sonra;

— Tamam arkadaşım şimdi git vezneye 1 liralık pul getir, dediler.

Getirdik.

— İmzala şurasını, dediler. İmzaladık. Sonra;

Tamam arkadaşım senin beyanname doldurma işi bitti. 150 lira doldurma ücreti rica ediyorum.

— Yahu kardeşim, görevliyim dedin, sen devlet memuru değil misin, para istemek de ne oluyor?

— Ne memuru be... İşi uzatma, vereceğin 150 lira... Bir de kem küm ediyorsun.

— Yok arkadaşım ben para mara vermem. Doldurduğun kağıtlar senin olsun, ben kendim doldururum.

— 100 lira bari ver be kardeşim.

— Veremem. Sizi kim görevlendirdi burada?

— Hiç kimse, biz insaniyet namına çalışıyoruz. Vatandaş yanlışlık yapıp ceza vermesin diye uğraşıyoruz.

— Peki siz insaniyet namına çalışıyorsunuz da buradaki 100'e yakın personel ne iş yapıyor?

Bu sırada "görevli" arkadaş başka bir müşterinin peşine düştüğü için sorumuzun cevabını alamadık. Bu arada kağıtlarımızı da suratımıza çarpar gibi verdi.

Kağıtları aldık, başvurmak için gidiyordum ki, bu sefer iki kişi çıktı karşıma.

— Hey arkadaş yanlış yere gidiyorsun, ver ben hemen imzalatayım.

Karşılığı 100 lira... Etrafımda şöyle konuşmalar oluyordu;

— Kardeşim bir imza attırmaya 100 lira olur mu?

— Olmaz...

— Bari 50 versek olmaz mı?

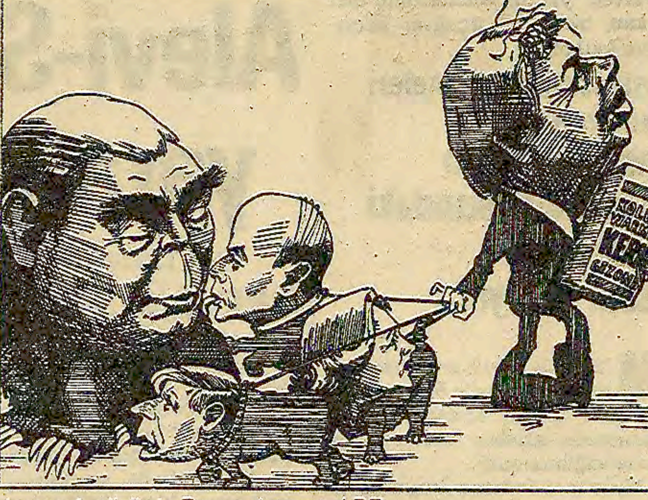
Bütün bunlar oradaki vergi dairesinde görevli müdüründen bütün personeline kadar herkesin gözleri önünde oluyordu. Ter içinde kendimi dışarı atarken kapıda yine bir vatandaşa iyilik etmek için bekleyen "görevlilerden" birine yanaştım ve cevap alamadığım sorumu tekrarladım;

— Arkadaş delikanlıca söyle bakalım, sizi burada kim görevlendirdi.

— Hayat... Ben üniversite mezunuyum kardeşim... İş yok. Ekmek parası için bu rezalete katlanıyoruz. Yaptığımız iş de vatandaşa yardım...

GEDİK

Maliye Bakanı buyurmuş;
"Pahalılığın belini kırıyoruz" diye...
Son günlerde pazara çıkanlar
Nedense hep bel ağrılarıyla dönüyorlardı.
Şimdi sebebi anlaşıldı;
Bakan pahalılığın belini kırıyoruz derken,
Yine şaşırıp,
Bizim belimizi kırıverdi galiba...

Avrupalı gözüyle Rusya-Avrupa-ABD

(NRC Hardelsblad gazetesinden alınmıştır)

Zulüm seferberliği

MHP, biliyorsunuz, son zamanlarda bir hamle başlatmıştı: "Gönül Seferberliği"... Şimdi bu "Gönül Seferberliğinin" uygulanışına bakalım.

Gönül seferberliğinin açıldığı Çorum ilindeyiz... Bir hastane... Hemşireler var beyaz gömlekli, dışardan bakarsanız basbayağı hemşire zannedebilirsiniz. Hani şu hastane duvarlarını süsleyen, eliyle susun diye işaret yapan, şefkat dolu hemşireler gibi... Ama hastane işkencehaneye dönmüş... Alt katlarında sorgular yapılıyor, işkenceler yapılıyor... İçerisini silahlı militanlar işgal etmiş durumda... Belki de insanlar kurtarılmıyor burada işkenceyle katlediliyor. Sonra güvenlik kuvvetleri sarıyor hastaneyi aramak için... Pencerelerden beyaz kepli kafalar uzanıyor... "Komünist ordu Moskova'ya" diye bağırışlar yükseliyor...

"Komünist ordu Moskova'ya"...

Katledilmiş yurttaşlar bulunuyor... Gecenin karanlıklarında bir anda evinden, yolundan çekilip alınmış insanlar. Gözleri oyulmuş, hemen hepsine işkence yapılmış...

İşte "Gönül Seferberliğinin" kısa bir bilançosu... Buna gönül değil de "Zulüm Seferberliği" demek daha doğru olacak galiba.

Gözden kaçmayanlar

50 milyon vatandaşımızın ancak 20 milyonu sosyal güvenceye sahipmiş. 30 milyon vatandaş ise artık Allaha, ağasına veya patronuna emanet... Yapılan araştırmalara göre 5 milyon vatandaş SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığına kayıtlıymış. Bunların da aileleri 5 kişi olsa ancak 20-25 milyon vatandaş sosyal güvenceliymiş. Önümüzdeki yıllarda sigortalı insan sayısında artış beklenmekle birlikte nüfus artışıyla beraber ele alınınca yine nüfusumuzun yarısından fazlası sosyal güvencesiz kalacakmış...

Sosyal güvencesizleri Allaha emanet ettik. Peki ya güvenceliler... Hani geleceği güvenceye alınmış 20 milyon vatandaşımız ne durumda. SSK hastanelerinin durumu ortada, artık bilmeyen yok... Emekli olmuş işçilerimiz ise hâlâ geçen yıldan kalan primlerini almak ve kendilerine bir emekli maaşı bağlatabilmek peşinde... Emeklilerimiz için her üç ayda bir maaş almak eziyet halinde, yaşı belki 70'e gelmiş vatandaşlar saatlerce sıra bekliyor bir maaş alabilmek için... Bir de hastalanan emekliler var... Onlar da şayet bir muayene olabilirlerse, ellerinde reçete, eczane eczane dolaşmaya mahkumlar. Hiç bir eczane emeklilerin reçetelerini yapmıyor... Eczacıların da haklı şikayetleri var. Bir reçete yapıyorlar, parasını aylar sonra ancak alabiliyorlar. Neyse daha uzatmayalım. Sonuç; sosyal güvenceli 20 milyon insanımız da bir anlamda Allaha emanet... Yani 50 milyon hepimiz Allaha emanet...

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Patagonya devleti nasıl yıkıldı?

Babaları her sabahki gibi erkenden işe gitmişti.

Anneleri mutfakta yemek pişirmekle meşguldü.

Annelerinden habersiz gizlice komşu çocuklarını eve getirdiler misafir odasına doldurdular.

Devlet kurma oyunu oynayacaklardı.

Komşu mahalledeki İsmail Karagözlüklü beyin söylediklerini yapmaya başladılar. Bütün eşyaları yere devirdiler, sandalye, masa, koltuk, sehpa, büfe, divan. Odanın kapısını bunlarla kapattılar. Mantar tabancalarını plastik silahlarını çıkardılar. Aralarından ikisini kapının önüne nöbetçi diktiler. Yapacak başka bir şey kalmayınca, diğerleri odanın ortasına geçip misket oynamaya başladılar.

Bütün bu gürültü, patırtıyı nihayet duyan anneleri mutfaktan çıkarak geldi. Misafir odasının manzarasını görünce bir çığlık attı. Ardından da tabii bağırıp çağırmaya başladı.

Ne demişti İsmail Bey?

"Oyununuza engel olmak isteyen kim olursa olsun dinlemeyin. Direnirse bir yere kapatıverin."

Hazırlıklıydılar. Hemen savaş düzenine geçtiler. Annelerini yakaladıkları gibi ite ite banyoya kapattılar ve kilitlediler.

Sonra da misafir odasına dönüp oyunlarına devam ettiler.

Ama bu kadar büyük gürültü, annenin çığlıkları bir anda mahalleyi ayağa kaldırmıştı. Ahmet Beylerin evinde garanti bir şeyler oluyordu

Bir çocuğu hemen Ahmet Beyin işyerine gönderdiler. "Evinizi anarşistler bastı, Mebrure Hanımı da esir aldılar" diye.

Beyninden vurulmuşa dönen Ahmet Bey önce eve telefon etti. Ses yok. Çünkü çocuklar telefonu fişten çıkarmışlardı.

Hemen Jandarma Komutanını, Valiyi ve Emniyet Müdürünü arayarak durumu haber verdi.

Şehir bir anda alarma geçmişti. Bütün güvenlik kuvvetleri operasyona hazır hale getirilmişti. Civar illere haber verilerek takviye istendi.

Herhangi bir yangına karşı itfaiye arabaları da gerekirdi. İtfaiye arandı, hiç bir araba yok. "Nerde bunlar?" diye soruldu. Şehrin başka bir mahallesinde büyük bir yangını söndürmeye gitmiş oldukları öğrenildi. "Bıraksınlar şimdi başka mahallelerdeki yangını mangını. Çok daha önemli bir iş var, derhal olay yerine hareket etsinler" diye emir gönderildi.

Kısa sürede evin etrafı kuşatılmıştı. Her türlü tertibat alınmış, damlara ve karşı binalara keskin nişancılar yerleştirilmişti. Yerli, yabancı birçok gazete muhabiri öteki mahalledeki yangını bırakarak buraya koşmuştu.

Emniyet müdürü elindeki megafonla perdeleri kapalı olan eve çağrı yapıyordu:"Çevreniz sarılmıştır. Kurtuluş imkanınız yok. Kadını ve çocukları serbest bırakın. Kendiniz de teslim olun."

Çocuklar bu duruma çok şaşırmışlardı. İsmail Bey bu duruma karşı ne yapacaklarını anlatmamıştı.

İçerden hiç bir ses gelmiyordu. Sadece Mebrure Hanımın kapalı olduğu yerden bağırarak anlatmaya çalıştıkları derinden bir inilti gibi duyuluyordu.

Operasyonun başlatılmasına karar verildi. Bir anda çelik yelekli tim kapıyı kırarak içeri daldı. Evin damındakiler de balkona atlayarak içeriye.

Sonucu tahmin edersiniz. Her şey anlaşıldıktan sonra komşu evlerin çocukları babaları tarafından kulaklarından tutuldukları gibi evlerine götürüldüler.

Ahmet Bey de iki oğluna akşama kadar duvar dibinde tek ayak üstünde durma cezası verdi.

Ortalık yatıştıktan ve yalnız kaldıktan sonra duvar dibindeki iki kardeşten biri ötekine "Bu büyükler de ne kadar sert ve acımasız değil mi?" diyordu. Öteki şöyle cevap veriyordu; "Evet. Bir daha sefere İsmail amcadan buna karşı ne yapacağımızı da öğrenelim."

BULMACA

SOLDAN SAĞA — 1)Geleneksel güreş sporlarımızdan biri - Bir harfin okunuşu 2)Müzikte bir parçanın canlı çalınacağını belirtir - Yemek 3)Çin Halk Cumhuriyetinde yaşayan bir azınlık ulus - Camilerin bir bölümü 4)Çok kullanılan bir bağlaç - TERSİ kimyada Bromun simgesi - Dünyamızın da içinde bulunduğu sonsuz boşluk 5)Pamuktan düz dokunmuş bez - Kimyada gümüşün simgesi 6)Davud Peygamberin din kitabı - TERSİ üç yanı karayla çevrilmiş deniz parçası 7)Arka sözcüğünün karşıtı Pencerelere takılır - Bir harfin okunuşu - TERSİ uzak 8)TERSİ bir sayı - Yobaz, gerici anlamında kullanılan Kuzey Afrika'da kurulmuş bir tarikat.

YUKARIDAN AŞAĞIYA — 1)Daha çok hafif silahlarla donatılmış hızlı savaş gemisi 2)Bir çeşit başörtü 3)TERSİ demiryolu ulaşımı ile ilgili bütün bölümlerin bulunduğu yer, istasyon - TERSİ 'bre' ünleminin kısa biçimi 4)TERSİ gürültü, şamata 5)Vücudun ve kullanılan her şeyin üzerine biriken pislik - Gelir getiren yapı, gelir (eski dil) 6)TERSİ inek sesi - TERSİ kimyada kriptonun simgesi - Bir nota 7)İp üzerinde ya da başka şeylerle akrobatik hareketler yapan kimse 8)Gelecek, yarın(eski dil) - TERSİ Arap Yarımadasının güneyinde bir körfez 9)Üzerinde durulan konuşulan şey, husus 10)Paylama 11)Geleneksel gölge oyununda halkı temsil eden tip 12)Cinsiyet - İran'ın dini merkezlerinden sayılan bir kent.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA — 1)Jeneratör 2)emerÜ - Eziyet 3)Negatif - Yama 4)Ok - Tin - Katar 5)nolaS - Lu 6)İspermeçet 7)Ayar - Atina 8)PK - Gark - Kur.

YUKARIDAN AŞAĞIYA — 1) Jenosid 2)Emek 3)neG - Apak 4) Erat - Ey 5)rütinraG 6)inomrA 7)Tef - Le 8)Öz - Kaçak 9)Riyaset 10)Yat - Tik 11)Cemal - nU 12) Tarumar.

Bilim ve teknikteki gelişmeler

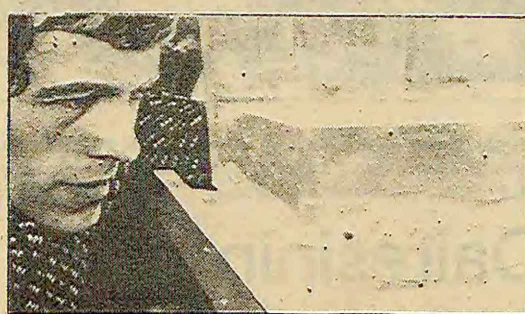
Otomatik laboratuar

Bir İngiliz firması tarafından geliştirilen otomatik bilgi sayarlı laboratuvar idrar ve serum analizlerini, ve sodyum ve potasyum ölçüm işlemlerini kendi kendine yapabiliyor. Bir defada yüzden fazla analiz yapabilen makinenin, hastanelerde büyük bir kolaylık sağlayacağı bildiriliyor. Çok ileri bir elektronik teknolojinin kullanılmasına rağmen, cihazı kullanmak için teknisyenlerin özel bir eğitim görmesine gerek bulunmadığı belirtiliyor. Cihazın yaptığı tahlillerde hemen hemen hiç hata ihtimali bulunmuyor.

Yeni röntgen tarayıcısı, bedenin saniyede yirmi resmini çekebiliyor

Bir İskoçya firmasının geliştirdiği Digicamera adlı bu yeni röntgen tarayıcısı, resimlerin saklanmasına olanak veren bir küçük elektronik beyin ve bedene verilen radyoizotoplar sayesinde dakikada 20 resim çekiyor. Gamma kamerası ile çalışan aygıt 37.5 cm ila 3 mm arasında tüm ayrıntıları verebilmektedir. Tarayıcı, insan vücudundaki beyin tümörlerini, böbrek, ciğerler ve kemiklerde bulunan hastalıkların teşhisinde yararlı oluyor.

Balıkların cinsiyeti değiştiriliyor

İskoçya, Stirling Üniversitesinden Dr. James Muir Başkanlığında, bir grup bilim adamı, Afrika ve Güney Doğu Asya'da çok rastlanan bir balık türü olan Tilapia'larla ilgili bir araştırmayı tamamladılar.

Buna göre balıkların yetiştirildiği havuzlara, erkek Tilapia hormonu katılıyor. Ancak yetiştikten sonra cinsiyetleri oluşan balık yavrularının erkekliği seçtikleri belirlendi. Erkek Tilapia'lar daha iri oluyor ve daha çabuk büyüyorlar. Araştırmacılar bu yöntemin uygulanabileceğini, böylece daha fazla balık üretmek mümkün olabileceğini belirtiyorlar. Araştırmacılar bir ayda 30.000 balık üretiyor.

ÇKP Genel Sekreteri Hu Yaobang, Yugoslav gazetecilerle görüştü

Çin'de Mao'nun değerlendirilmesi, önümüzdeki aylarda yapılacak

Çin'de son zamanlarda 100 milyon kişinin itibarı iade edilmiş

ÇKP, sosyal demokrat partilerle de ilişki kuracak.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

GEÇTİĞİMİZ ayın sonunda, 3 Yugoslav gazeteci Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Hu Yaobang ile bir görüşme yaptılar. Zagrep'te yayınlanan Vjesnik gazetesinde tam metni yayınlanan görüşmede Yaobang, Çin'deki son gelişmelerle ilgili görüşlerini açıklıyor.

Hu Yaobang görüşmede, hükümet ve parti faaliyetlerinin baştan aşağı birbirinden ayrılacağını, böylece gençlerin yükselme şanslarının artacağını söyledi. Hu, Başbakan yardımcılığından istifa ederek sadece Parti Başkan Yardımcılığı görevini sürdürecek olan Deng Siaoping'i bu tutuma örnek verdi.

Hu, Dörtlü Çetenin devrilmesinden sonra kollektif yönetimin kurulması yolunda adımlar atıldığını, bu konuda hâlâ farklı görüşler olmasından dolayı tartışmaların sürdüğünü belirtti. Genel Sekreter son zamanlarda 100 milyon kişinin itibarının geri verildiğini, bunlardan tutuklanmış olan 3 milyon kişinin serbest bırakıldığını sözlerine ekledi.

MAO KONUSUNDA GÖRÜŞLER

GÖRÜŞME sırasında Yugoslav gazeteciler Başkan Mao'nun geçmişteki hatalarıyla ilgili bir soru yönelttiler. Hu bu soruya şöyle cevap verdi:

"Mao hayatı boyunca, özellikle de son yıllarında hata yapmıştır. Fakat bu yaptığı herşeyin hatalı olduğu anlamına gelmez. Onun hataları partiye ve Çin halkına acı verdi. Ancak Mao'nun tamamen terkedileceği söylenemez. Tam tersine, onun kuşku götürmez değerini vurgulayacağız. Ben dahil başkaları da hata yaptı. Kültür devriminin bu kadar düzensiz gelişmesinden tek sorumlu Mao değildir. Kültür devriminden önce 1966 Haziranında parti ülkedeki durumu yanlış değerlendirdi. O sırada, Merkez Komitesinin diğer mensupları da değerlendirmelerinde hatalar yaptılar."

Hu, Mao ile ilgili olarak ayrıca, Mao'nun parti ve halka yaptığı katkıların inkar edilmeyeceğini ancak hatalarının da gizlenmeyeceğini ifade etti. Hu, bu yıl içinde Merkez Komitesinin geçmişteki olaylarla ilgili bir karar vereceğini açıkladı.

Genel Sekreter, Mao'nun öğretilerinin hâlâ geçerli olup olmadığı yolundaki bir soruya ise, Marksizm-Leninizm ile ilgili felsefik görüşlerine ve askeri, kültürel ve sanatsal meselelerle ilgili teorilerine hâlâ saygı duyulduğunu söyleyerek cevap verdi. Hu, yaşlandıkça Mao'nun enerjisinin azaldığını, bu yüzden sosyalist inşa ve ekonomik kalkınma ile ilgili çalışma ve düşüncelerinin üzerinde fazla çalışamadığını ileri sürdü. Çin yetkilisi mevcut önderliğin sadece eski tezlere dayanamayacağını söyleyerek yeni çözümler peşinde koşulduğunu belirtti.

Hu bu arada Dörtlü Çetenin önümüzdeki eylül ayında yargılanmaya başlanacağını duyurdu.

MOSKOVA İLE İLİŞKİLER

ÇKP Genel Sekreteri, partisinin bağımsız olan bütün "komünist" partilerle ilişki kuracağını söyleyerek, Yugoslav ve İtalyan partileriyle kurulan ilişkileri örnek gösterdi. Hu, ÇKP'nin sosyal demokrat partilerle ilişkide de hatalar yaptığını, artık bütün sol partilerle ilişki kurmaya karar verildiğini açıkladı.

Hu, ÇKP'nin Doğu Avrupa'daki komünist partilerle de iyi ilişkiler içinde bulunmayı arzuladığını ancak bunların Moskova'nın izinden giderek Çin'i eleştirdiklerini hatırlattı.

Görüşme sırasında Yugoslav gazeteciler bazılarının Çin'in savaş çıkarmak istediğini ileri sürerek, bu konudaki görüşlerini istediler. Hu bu soruya şöyle cevap verdi:

"Eskiden Çinli liderler yeni bir savaşın kaçınılmaz olduğunu söylerlerdi. Son zamanlarda bunun ertelenebileceğini ekliyoruz. Yeni savaş tesbiti, Çin'in isteklerine değil, dünya durumunun tahliline dayanır." Çin'in bir savaş çıkarma gücünün de bulunmadığını belirten Hu Yaobang, Çin halkının savaş değil barış istediğini ifade etti.

Hu Çin-Sovyet ilişkileri konusunda ise şunları söyledi:

"Çin, geniş topraklara sahip kalabalık bir ülkedir. Bir milyar insanı doyurmak ve giydirmek gibi başını ağrıtan yeterince meselesi vardır. Silahları Sovyetlerinkinden geridir. Çin Sovyetler Birliği'ne saldırmaz. Ne var ki, bir Sovyet saldırısı halinde Çin kendini savunacaktır. Bu yüzden Çin iki etkeni göz önüne almalıdır: Büyük nüfusu ve geniş toprakları. Çin ilişkileri 1950 düzeyine getirmek istiyor ama gerçekçi olmak gerekirse böyle bir imkan şimdi yoktur."

Hu, Moskova ile ilişkileri normalleştirmek için iki koşul ileri sürdü: "Birincisi, Sovyetler Birliği, Çin aleyhtarı faaliyetlerine son vermeli ve sınırdaki milyonlarca askeri çekmelidir. İkincisi, Sovyetler Birliği Çin'e karşı yıkıcı faaliyetlerini durdurmalı ve dünya çapında hegemonya kurma çabalarını kesmelidir."

Hu, Yugoslav gazetecilere Stalin'le ilgili olarak, Stalin'in hatalarının Çin'de artık gizlenmediğini söyledi. ÇKP Genel Sekreteri, 30 yıldır heryerde asılı duran Stalin portrelerinin bir gecede kaldırılması halinde yanlış anlamaların ortaya çıkacağını ifade etti

Bir casusluk öyküsü

Bir Fransız, 20 yıl boyunca NATO belgelerini Kremlin'e verdi

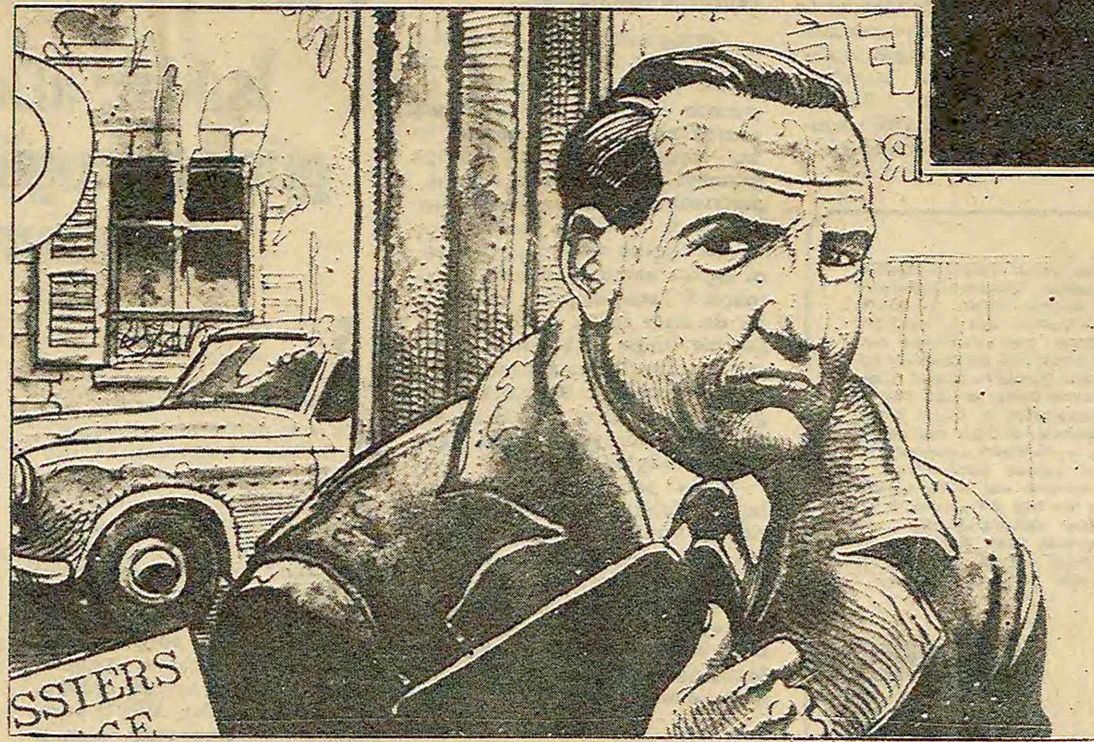
● Georges Paques bir "barış savaşçısı" imiş!

KGB Paris'te

Georges Paques, NATO'nun Fransız görevlisi iken casusluktan yakalanmıştı.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

10 Ağustos 1963, Paris... Şık giyinmiş, elinde büyük siyah çantası... Otobüse biniyor, iniyor. Metroya biniyor, kent dışına çıkıyor... Hava yağmurlu... Saçları hafif dökülmüş. Bir araba adamı izliyor... Tıknaz ve iri burunlu adam bir kahveye dalıyor. Barda bir adam at yarışları listelerini inceliyor... Yabancı değil bu gazete okuyucusu... Yaşlı Krehov, Paris'teki Rus Büyükelçiliğinde çalışıyor... Siyah çantalı adamı izleyen iki kişi memnun... "Suçüstü yakalayacağız adamları" diyorlar. Ama tam o sırada bir karşılıksız çek davasını araştıran üniformalı polisler damlıyor kahveye... Tabii kırk yılın casusu Krehov cızlamı çekiyor... Ama siyah çantalı adam yakayı ele vermiştir artık...

İşte size sıradan bir casusluk öyküsü. 49 yaşındaki siyah çantalı adamın adı Georges Paques. Kendi deyimiyle bir "Barış savaşçısı." Fransız adliyesine göre ise, yaşam boyu hapis cezasına çarptırılmış bir casus.

Önce Paques'ı tanıyalım: Orta halli bir ailenin çocuğu. Fransa'nın en büyük okullarından biri olan "Ecole Normale Superieur"ü birincilikle bitirmiş. Son derece zeki ve güçlü bir belleğe sahip. Okulu bitirir bitirmez çeşitli devlet memurluklarında bulunmuş. Paraya ve şöhrete düşkünlüğü yok. Arkadaşları arasında sevilen, sayılan kendi halinde bir adam. Dünya görüşlerine gelince, kimi dürüst bir Katolik diyor, kimisi ise De Gaulle düşmanı ve "Fransız Cezayir"i yanlısı bir gerici diye tanıtıyor. Her halükarda, karmaşık bir ruh yapısı var.

1958 yılında Savunma Bakanlığına bağlı Genelkurmay Başkanlığında görev aldı. Yüksek Savunma Araştırmaları Enstitüsünde dersler verdi. O tarihlerde alçakgönüllü bir bürokrat diye tanınıyor: 1962 yılında NATO'nun Basın Dairesine sorumlu olarak atanıyor. Paques'ın karısı bir İtalyan. Bayan Viviana, Sahra halklarının dinleri konusunda uzman. Bir de kızları var: İsabelle.

RUS MUHBİRİN İFŞAATI

ŞİMDİ öykünün başına gelelim:

Sovyetler Birliği'nin Genelkurmay Başkan adayı olarak tanınan üst rütbeli bir generali, 1963 yılında eşinden boşanmak istediği için görevinden alınıyor. Bu, biraz garip bir adam. Adı bugün bile bilinmiyor. Ama bu Sovyet yetkilisinin bildiği çok şey var. Aynı yıl bu isimsiz yetkili, metresi ile beraber Batıya kaçıyor. Sovyet Hava Kuvvetlerine bağlı olduğu öğrenilen Rus Generali müthiş bir açıklama yapıyor: "KGB'nin Paris'te süper bir ajanı var. NATO toplantılarında alınan kararları Kremlin'e iletiyor!"

Fransız casusluk teşkilatı DST karışıyor. "İçimizden biri mi?" "Amerikalılar öğrenmeden bu işi kapatalım!" Ama Rus generali susmuyor. Amerikalılarla da konuşuyor: "1943 yılından beri, sizden biri, Fransa'da sizi satıyor!" DST oturup, NATO belgelerinin iç dolaşımını tespit ediyor. İlk önce bütün kuşkular Genelkurmay'da çalışanlar üzerine toplanıyor. 200 kişilik bir zanlı listesi çıkarılıyor. Ve tek tek 200 kişi bir casusluk testinden geçiriliyor. Elene elene 4 kişi kalıyor. 3 asker, bir sivil. Sivilin adı Georges Paques. Dosyasını karıştırıyorlar. Pek bir şey yok. Sicil temiz.

Ama dört zanlı sıkı denetim altına alınıyor. Ve sonunda yazının başında anlatılan yakalanma öyküsü yaşanıyor.

Ama Georges Paques'ın öyküsü bundan sonra da ilginç...

BAKANLIKTA BİR DİNİ TÖREN

SAVUNMA Bakanlığında bir oda. İçeride yüksek rütbeli birkaç asker ve DST'nin sorumluları var. "Konuş bakalım!" diyorlar. Paques sakin: "Konuşacağım, her şeyi anlatacağım, ama önce günah çıkarmam gerek" diyor. Bir eri Bakanlığın yanındaki kiliseye gönderiyorlar hemen. "Peder, acil bir işimiz var, özel bir müşteri, zahmet edip Bakanlığa kadar gelseniz...". Savunma Bakanlığının odası şimdi küçük bir kilise haline getirilmiş. Bir masayı tersine çevirmişler. Tapınak masası olmuş. Duvarda De Gaulle'ün portresini indirip yerine bir haç koymuşlar.

Aziz Peder haç çıkararak içeri girer. Paques, günah çıkarma işleminin sade ve özel olmasını talep eder. Bu törenden sonra, Paques masanın başına geçer ve içini dökmenin de rahatlığı ile yazmaya koyulur. Ne yaptım? Neden yaptım? Doğru muydu?

Paques, gizli pazarlıkların ve perde arkası güçlüğün büyüsüne kapılmış. Kendisi sıradan bir devlet memuru. Ve "siyasetten" nefret ediyor. Ama elinden öylesine önemli belgeler geçiyor ki, bunları "yararlı bir şekilde neden kullanmayayım" diye düşünüyor.

CEZAYİR'DEN MOSKOVA'YA

İKİNCİ Dünya Savaşının son günlerinde, Cezayir başkenti Cezayir'de görevde iken, Sovyetler Birliği Elçiliğinden biri ile tanışıyor. Alexander Guzovski, Paques'ı, Paques da Rus'u seviveriyor hemen.. Dost oluyorlar. Ve bütün bildiklerini anlatıyor Paques. Bütün diplomatik yazışmaları, kendisine gelen mesajları anlatıyor. "Ama bu işi ihanet etmek için değil, Sovyetler Birliği'ni gelişmelerden haberdar etmek için yapıyordum. Yani barış için yapıyordum" diye yazıyor anılarında. Kremlin ile Paques arasındaki ilişki giderek yoğunlaşıyor.. Özellikle Berlin bunalımı sırasında Paques, büyük işler becerdiği kanısında. Anılarında, "Savaşı önledim" diyebilecek derecede büyük işler. Ve Kruşçev den bir tebrik telgrafı bile alıyor. Georges Paques, kendisini öyle bir kaptırmış ki, kendi kendine gizli dünya barışı zirveleri tertipliyor. Kremlin, böylesine yararlı bir dostunu elinden geldiği kadar destekliyor.

Hatta zaman zaman ileri gidip, kendisine gizlemiş film makinesi, bazı casusluk aygıtları veriyor. Kalem içine gizlenmiş film kamerası, kemer tokasında ses alıcısı gibi aygıtlar. Ama Paques'ın bu tür aygıtlara hiç de ilgisi yok. Hem eli yatkın değil böyle aygıtlar kullanmaya, kendisini bir "barış savaşçısı" olarak hissedecek. Açıktan açığa casusluk yapmış olacak!".

Paques itirafında her şeyi en küçük ayrıntısına kadar anlatıyor. Nasıl buluşuyorlardı? Kimlerle buluşuyorlardı? Bütün sorulara açık ve kesin yanıtlar veriyor. Yanıtları arasında Sovyet casusluk teşkilatı konusunda bildiklerini de ortaya döküyor. DST de bunlardan yararlanıyor. Ve Paris'teki KGB listesi ile Sovyet Büyükelçiliği listesi arasında korkunç bir benzerliğin olduğunu saptıyor.

KAPANAN ŞUBE

KGB Paques ile görüşmek istediği zaman, ev adresine bir ticari firmanın satış broşürü gönderiyor. Buluşmalar 15 günde bir akşamdan sürüyor. Taki, Paques 10 Ağustos 1963 günü KGB ajanı ile aynı kahvede görüldüğü güne kadar... DST, 12 Ağustos günü Paques'ın evinde yaptığı araştırmada, posta kutusunda bir ticari firmanın kartını buluyor: "Sayın müşterimiz, firmamızın Paris bürosunun kapandığını sizlere üzüntü ile bildiririz."

Paques, itirafları ve tanıdıklarının lehinde tanıklıkları sayesinde, giyotinden kurtuluyor. Ömür boyu hapis cezasına çarptırılıyor. Ve 7 sene içerde yattıktan sonra, Devlet Başkanı Georges Pompidou tarafından affediliyor.

EMEKLİ BARIŞÇI

BARIŞÇI casus" şimdilerde sakin bir yaşantı sürdürüyormuş. Hapisten çıktıktan sonra birkaç kez Rusya'ya gitmiş. Rusya'ya hayran olduğunu açıkça söylüyor. Oradaki rejim de insanlığı kurtaracak tek rejimmiş! "Ama ben onlar gibi olamam. Çünkü maddeci ve tanrıtanımaz değilim. Ben Katolikim" diyor. Ve eski tezlerinde hâlâ ısrar ediyor. "NATO'nun bilgilerini Sovyetlere verdiysem, bunu para veya şan, şöhret için yapmadım. Savaşı önlemek için yaptım" diyor.

NATO'daki bütün sorumlular Paques kadar barışçı olsa, NATO Varşova Paktına iltihak ederdi herhalde!...

«Gülcügil, savunduğu...

(Baştarafı 1. sayfada)

Mustafa Gülcügil de, İçişleri Bakanlığını Veli Can Oduncu'ya bırakmalıdır. Çünkü anarşiyi ortadan kaldırma konusunda bugün AP iktidarı faşist terör mihrakı MHP'nin planını benimsemektedir. Bu planın uygulamasına izin verilirse, en sonunda fikir babası ve bugüne kadarki uygulayıcıları kimse, onlar işbaşına gelir.

Çorum olayı, MHP'ye dayanarak istikrar planının iflasını göstermiştir. MHP'ye dayanarak ülkemizde ancak bölünme, parçalanma ve kanlı çatışmalar yaratılabileceği Çorum'da bir kere daha kanıtlanmıştır. Elde edilen sonuç, anarşinin kökünün kazınması, barış ve birlik değil, daha büyük olayların tohumlarının serpilmesi, Çorum'un ortasına bir dikenli tel çekilmesidir. Irkçılığa, mezhepçiliğe ve yobazlığa dayanarak Türkiye'de barış ve birlik sağlanamaz. Çünkü ülkemiz artık ırkçılıkla, mezhepçilikle ve yobazlıkla zaptürapt altına alınamayacak kadar ilerlemiş, modernleşmiştir; bir Atatürk devrimi yaşamıştır.

Gülcügil'in yurttaşların büyük çoğunluğunda isyan duygusu yaratan açıklaması, Çorum'da ve bütün yurtta yaratılan güvensizliği, tedirginliği artırmaktan başka bir şeye yaramayacaktır. Hükümet, bu tutumuyla birleştirici olmaktan vazgeçtiğini açıkça ilan etmekte ve Türkiye halkının büyük bir kısmını kendi başının çaresine bakma sorunuyla karşı karşıya bırakmaktadır.

Demirel hükümeti ne yapmak istiyor? Sovyetler Birliği'nin tehdidi karşısında iç kargaşalıklara yuvarlanmış, bölünmüş bir Türkiye mi yaratmak istiyor? Bu mudur hükümetin programı?

Hükümet, büyük sorumsuzluk içine girmektedir. Demirel iktidarı bu kafayla giderse askere, mümkünü yok, alamaz tezkere!

Asiltürk: "İslam Konferansı, İslam ülkelerini İsrail'le münasebet konusunda bir kere daha uyarmıştır"

ANKARA (AA)

MSP Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk, İslam Ülkeleri Dışişleri Bakanları Konferansında alınan kararın İsrail'le her türlü ilişkinin kesilmesi mahiyetinde olduğunu söyleyerek, "Hükümetin İslam dünyasına ters düşen davranışlardan vazgeçmesini" istedi.

Asiltürk şunları söyledi: "İslam Konferansı İslam ülkelerini israil'le münasebet hususunda bir kere daha uyarmıştır. Elçiliğini Kudüs'e nakleden devletlerle siyasi münasebetlerin kesilmesi yönünde bir karar alınmıştır. Bu konuda alınan kararları isabetli ve yerinde buluyoruz. Ancak, Türkiye Dışişleri Bakanının bu kadar önemli bir konferansı bırakıp Bulgaristan'a gitmesini uygun bulmuyoruz."

Dev-Metal-Sen Genel Sekreteri, üç haftadır gözaltında

İSTANBUL (ÖZEL)

Üç hafta önce gözaltına alınan Dev Metal-Sen Genel Sekreteri Hüseyin Çulha'nın hâlâ Davutpaşa Kışlasında bulunduğu bildirildi.

Devrimci Metal İşçileri Sendikası Genel Sekreteri Hüseyin Çulha, bir otobüs durağında beklerken yanına yaklaşan polisler yüzünün çamurlu ve terli olmasından şüphelenerek gözaltına almışlardı. Üç haftadır gözaltında tutulan Hüseyin Çulha'nın en son Davutpaşa Kışlasında bulunduğu bildirildi.

6 yıl aradan sonra THY İstanbul-Atina seferleri başladı

İSTANBUL (AA)

TÜRK Hava Yollarının İstanbul-Atina uçak seferleri 6 yıllık bir aradan sonra dün yeniden başladı. THY'nin ilk seferi ile İstanbul'dan Atina'ya 87 yolcu gitti.

Yetkililerden edinilen bilgiye göre pazartesi, çarşamba ve cuma günleri olmak üzere haftada üç gün karşılıklı olarak İstanbul Atina seferleri düzenlendi. Yetkililer İstanbul-Atina uçak seferlerinin gidiş ücretinin 7590, gidiş-dönüş ücretinin ise 15 bin lira olarak belirlendiğini belirttiler.

Ecevit...

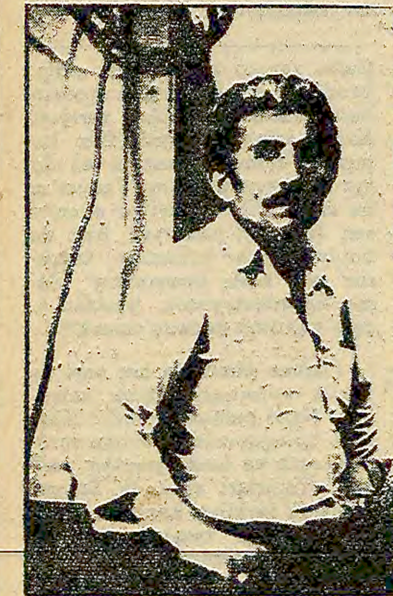
(Baştarafı 1. sayfada)

göstermekle resmen 'Bir suç teşvikçiliği, hatta suç ortaklığı' yapmıştır.

"Hükümetin yalnız Çorum'da değil, kurtarılmış bölgeler konusunda da taraflı davrandığını kaydeden Ecevit "Herkesin MHP'nin kurtarılmış bölgesi olarak kabul ettiği Yozgat Başbakana göre kurtarılmış bölge değildir, Başbakan bu konudaki düşüncesini birkaç gün önce resmen söylemiştir" dedi. Fatsa operasyonu sırasında yüzleri maskeli muhbirler kullanılmasına da değinen Ecevit bu konuda şunları söyledi:

"Bu maskeli kişilerin sağcı militanlar olduğu söyleniyor. Kaldı ki hiç bir hukuk devletinde yüzleri maskeli muhbirlerin kullanıldığı görülmemiştir."

Böylesine bir kafa yapısına sahip İçişleri Bakanının emrindeki polislerin tarafsız davranamayacağını da belirten Ecevit, "İçişleri Bakanı hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunacağız. Ayrıca bugün toplanacak grup yönetim kurulları toplantısında İçişleri Bakanı hakkında 'Mecliste ne gibi işlemler yapacağımızı görüşeceğiz'' dedi.

Beş yıllık ütücü Abdullah Poyraz: "Tüccarın hakkımızı vermesi lazım. Şu günde bir yudum çay 5 lira. Eğer tüccar zam yapmaya razı olmazsa biz de dükkanı kapatır domates satarız. Çalışırken buhar gür gür burnumuza gidiyor, beyin kireçlenmesi, akciğer hastalıkları, mide ülseri yakamızı hiç bir zaman bırakmıyor. 7 çocuğum var, hafta oluyor ki eve boş gidiyorum. Piyasada ezilmişliğimize son vermek için direniş yapıyoruz. Öyle yanacağıma böyle yanayım daha iyi."

Ütücüler zam için direniş yaptı

İSTANBUL (ÖZEL)

CAĞALOĞLU'nda ütühane sahibi esnaf ütü başına tüccarın ödediği ücretin artırılmasını isteyerek dün direniş yaptı. Direnişe bütün ütücüler katıldı.

Ütü makinesinde kullandıkları tüpe, sanayi elektriğine ve diğer birçok maddeye zam geldiğini belirten ütücüler, kendilerinin ütü başına tüccardan aldıkları ücretin ise bir türlü artmadığını söylediler. Ütücü esnaflar tek tek tüccarlardan zam istedikleri zamanlar tüccarın ya zam vermediğini ya da 25-50 kuruş gibi çok düşük zam verdiğini, bu durum karşısında kendilerinin birleşerek bir günlük uyarı direnişi yapmaktan başka çare bulamadıklarını açıkladılar.

Ütücüler, işçilerin ücret talepleri karşısında da ütü fiyatlarının artmasının zorunlu olduğunu belirterek şöyle dediler:

"İşçiler haklı olarak ücretlerin artmasını istiyorlar. 8 saatlik işgünü ve işin icabı bozulan sağlıklarının tekrar düzelmesi için gereken önlemlerin alınmasını istiyorlar. Tabii bu istekleri karşılayabilmek için bizim ücretlerin de artması lazım."

Ütü atolyelerinde çalışan işçilerin de desteklediği direniş sonucu, esnafın talep ettiği yüzde 40-50'lik zammı tüccar öderse, işyerlerinde bugün çalışma yeniden başlayacak.

CHP'li Öztürk...

(Baştarafı 1. sayfada)

rekçesiz olarak işi terketmeye zorlandığını belirten Öztürk özetle şu görüşlere yer verdi:

"Elazığ'da, sadece kişiler değil, aileler de zorunlu iskan ve göçe zorlanıyor. Belirli köyler basılarak ayırım gözetilmeden halka karşı insanlık dışı işkenceler uygulanıyor. Yönetimin de katkısıyla faşizmin saldırıları günden güne sakin gibi görülen bölge illere yayılmak isteniyor. İnsanlık, kardeşlik, arkadaşlık, dostluk, saygı, sevgi, dayanışma, birlik, barış sözcükleri halkımıza unutturulmak isteniliyor.

Devletin içindeki bazı güçler toplum içindeki masum insanların listelerini hazırlamak konusunda adeta birbirleriyle yarışıyorlar."

"Vicdansızlıkla akıtılan kanları ve öldürülen insanların cesetlerine basa basa ülke yönetmek isteyenler karşısında, tarih seyirci kalmayacaktır."

Diyarbakır YSE işçileri: "Yıllarımız geçti, hâlâ muvakkat işçiyiz!"

DİYARBAKIR (ÖZEL)

DİYARBAKIR'da YSE 12. Bölge Müdürlüğünde çalışmakta olan 90 kadar muvakkat işçi, bölge emrine tahsis edilen kadrolara dışardan yeni işçi alınmasına karşı çıkarak bölge yetkililerini protesto ettiler.

Tüm işyerlerinde olduğu gibi, burada da deneme sürelerinin bitimine yakın bir zamanda işçilere çıkış veriliyor, daha sonra yeniden işbaşı yaptırılarak deneme sürelerini yeniden doldurmaları isteniyordu. YSE'de muvakkat işçi olarak 10 yıl hatta 15 yıldır çalışanlar bulunuyor.

Geçtiğimiz ay YSE Genel Müdürlüğünce 12. Bölge emrine çok sayıda yeni kadro gelmesine, işyerinde her posizyonda çalışan muvakkat işçi bulunmasına ve bu işçilerin yıllardır kadroya geçmeyi beklemelerine karşılık, partizanlık yüzünden yeni gelen kadrolara, işyerinde çalışan muvakkat işçiler değil dışardan yeni işçiler alınmak istendi. Bu amaçla 9 Temmuz günü, işyerinde bir de sınav açıldı. İşçiler bunun üzerine bölge yetkililerine çıkarak, bu uygulamanın kendilerine karşı yapılmış bir haksızlık olduğunu belirttiler ve öncelikle kendilerinin kadroya alınmaları gerektiğini söylediler.

Bölge yetkililerinin işçilerin bu taleplerini kabul etmeleri üzerine işi bırakan 90 kadar muvakkat işçi işlerinde yapılması kararlaştırılan sınavı yaptırmadılar. İşçiler ayrıca durumu birer dilekçeyle Diyarbakır Valiliğine, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığına ve 12. Bölge Müdürlüğüne de bildirdiler.

Kaçırılan genç kız çırılçıplak evinin önüne bırakıldı

İSTANBUL (ÖZEL)

OKMEYDANI Mahmut Şevketpaşa Mahallesinde Sivas'lı bir ailenin kızı, gece pencereden giren üç saldırgan tarafından kaçırıldı. Kaçırılan genç kız, sabaha karşı tecavüz edilmiş ve çırılçıplak soyulmuş bir vaziyette evinin önüne bırakıldı. Kaçırıldığı sırada yanında bulunan küçük kızın ifadesine göre, saldırganlardan birinin sakallı, diğer ikisinin ise silahlı olduğu öğrenildi. Olayın etkisinde kalan genç kızın kriz geçirdiği ve konuşamadığı ailesinin ise, utancından mahalleyi terkettiği öğrenildi.

DÜZELTME

Gazetemizin 14 Temmuz 1980 Pazartesi günkü nüshasında 6. sahife, 6. sütunda yer alan "MHP'li Müdür vekili okul mühüründeki sola bakan ayyıldızı sağa çevirdi" başlıklı haberimiz gerçeği yansıtmamaktadır.

Okul mührü, Bakanlar Kurulunun "Türk bayrağı dışında ayyıldızın kullanımında Türk Bayrağı Kanunu ve Tüzüğü hükümlerine uygun olarak ay yıldızın sola olan açıklığının sağa çevrilmesi hakkındaki" 31 Mart 1978 tarih ve 7/15288 sayılı kararı uyarınca değiştirilmiştir.

Müdür vekili Celal Gürbüz'ün herhangi bir siyasal parti veya kuruluşla ilgisi yoktur.

Haberimizi düzeltir okurlarımızdan ve Sayın Gürbüz'den özür dileriz.

San Salvador'da üniversiteye yapılan bir saldırıdan sonra, gözaltına alınan öğrenciler...

El Salvador'da son 24 saatte 45 kişi öldü

EL SALVADOR

SAN Salvador'da, son 24 saat içinde meydana gelen olaylarda 45 kişinin öldüğü bildirildi.

Ayrıca ülkenin batısındaki Santahana kentinde 31 ceset bulundu. Cesetlerde kurşun izlerine rastlandığı bildirildi. San Salvador kentinde bir kulüpte 14 kişi öldürüldü.

Öte yandan San Salvador'daki Kosta Rika Büyükelçiliğinde işgali sürüyor.

Ajanslar El Salvador'da son 6 ay içinde 3 binden fazla insanın çatışmalarda öldüğünü bildirdi.

Geçen sonbaharda yapılan darbeden sonra ülkede yönetime gelen Hıristiyan Demokratlar, toprak reformu ve diğer bir dizi vaadde bulunmalarına karşın, elle tutulur bir şey gerçekleştiremediler. Bunu fırsat bilen ordu içindeki faşist askerler ve diğer faşistler, iktidarı ele almak için çok sayıda "solcu" militanı ve Papaz Romero gibi ılımlı kişileri öldürdüler.

Afrika kıyılarında 2 Küba gemisi bombalandı

HAVANA (AJANSLAR)

İKİ Küba gemisinin Batı Sahra açıklarında, hangi ülkeye ait olduğu tesbit edilemeyen avcı jetleri tarafından bombardıman edildiği bildirildi. Küba başkenti Havana'da toplanan Fidel Cartro önderliğindeki Küba Komünist Partisinin kurultayında yapılan açıklamaya göre, avcı jetleri, "Batı Sahra'ya yakıt götüren iki Küba gemisine saldırdılar. Saldırı sonucunda bir kişi öldü, iki kişi de ağır yaralandı."

AFP, sözkonusu Küba gemilerinin Polisario Cephesine cephane götürme olasılığı üzerinde durarak, avcı uçaklarının Fas uçakları olabileceğini belirtti.

Margarin fabrikaları hâlâ tam kapasiteyle çalışamıyor

ANKARA (GHA)

TİCARET Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü yetkilileri, piyasadaki margarin sıkıntısının fabrikaların tam kapasite ile çalışmamasından kaynaklandığını söylediler.

Türkiye'deki margarin yağı fabrikalarının kapasitesi 350 bin ton olduğu halde, fabrikalardaki hammadde sıkıntısı yüzünden bu üretim iki yıldır gerçekleşemiyor. Üretim düşüklüğüne ikinci bir etken olarak da elektrik enerjisindeki kısıtlama gösteriliyor.

Yetkililer, "Şayet fabrikalarımızda beklenen üretim gerçekleşmiş olsaydı, piyasanın ihtiyacı olan 270 bin ton margarini karşıladığımız gibi, 70 bin ton margarini de ihraç edebilirdik. Son günlerde alınan tedbirlerle ve ithal edilen hammadde sayesinde piyasadaki sıkıntı önemli ölçüde hafiflemiştir. Tariş'te şu an üretim normale dönmüş ve tam kapasiteye yakın bir ortamla çalışır vaziyete gelmiştir. Kısa süre içerisinde piyasada margarin yağı sıkıntısı tamamen ortadan kalkacaktır. Vatandaşlar her istedikleri yağı, istedikleri kadar, istedikleri yerden alabileceklerdir" dediler.

Işıklar: «Demokrasi güçleri, bugün savunma durumundadır»

İŞÇİ SERVİSİ

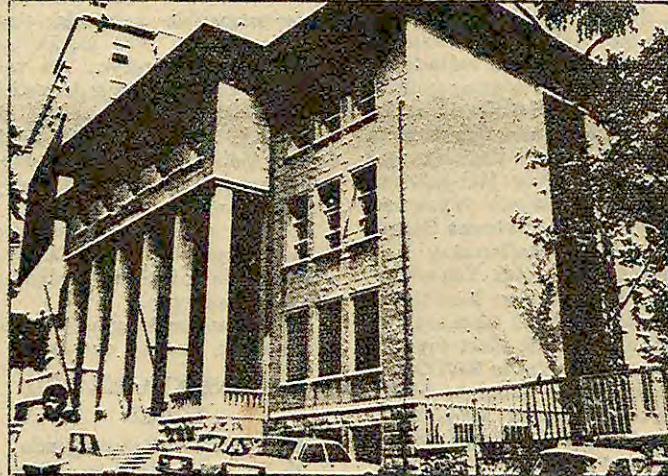
SON DİSK Genel Kurulundan sonra ilk kez basın toplantısı düzenleyen DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, "Gelişen son olayların Demirel-Türkeş ikilisinin birbirlerini tamamlayarak faşizmi açık biçimiyle gerçekleştirmek için son derece kararlı davrandıklarını gösterdiğini" söyledi ve demokrasi güçlerinin savunma durumunda olduğunu belirtti.

Çorum'daki olayların mezhep kavgası değil, bölgesel faşist yönetimler kurmaya yönelik planlı çabaların parçası olduğuna değinen Işıklar, MSP'li yurttaşların bu konudaki olumlu tutumlarını da överek "Alevi-Sünni tüm yurttaşlar kardeştir" dedi.

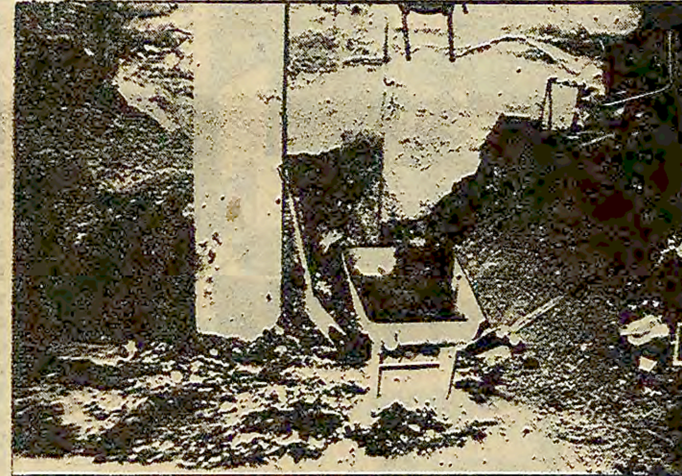
Kahramanmaraş, Çorum ve Fatsa'daki saldırıların bir bütün içinde ele alınması gerektiğini vurgulayan Fehmi Işıklar şunları söyledi: "İşçi sınıfı ve emekçiler demokrasi güçleri bugün savunmadadır. Gerek iktidar kanalıyla demokratik hak ve özgürlüklerin boğazlanmasına yönelik, gerekse kitle kıyımına varan faşist saldırıları göğüslemek bugünün temel görevidir."

Işıklar, nokta operasyonlarına karşı çıkarak "Demirel şunu çok iyi bilmelidir ki, Mussolini'ye özenmek kimseye yarar getirmemiştir" dedi.

DİSK Genel Sekreteri konuşmasında Almanya'daki işçilerimize vize uygulanması sorununa da değinerek bunun kaldırılması için Türk-İş'le ve yabancı sendikalarla işbirliğine gideceklerini belirtti.

Dıştan bakınca "kale" gibi sağlam görünen binanın içini bir de memurlara sormak lazım. (Fotoğraf: Erkan ILDIZ)

Kıştan kalan düşük kaliteli kömür kendi kendine yanmaya başlayınca memurlar çareyi kendi aralarında para toplayarak kömürü dışarı taşıtmakta buldular. (Fotoğraf: Erkan ILDIZ)

Beyoğlu Vergi Dairesinin içi bakımsızlıktan harabeye döndü

● Memurlar "Masaların altından fare leşi topluyoruz" diyorlar.

İSTANBUL (ÖZEL)

DIŞTAN bakınca "kale" gibi sağlam görünen Beyoğlu Vergi Dairesi binasının içi, uzun yıllardır hiç bir onarım görmediğinden harabeye döndü. Son olarak depoda kıştan kalma kömürlerin kendi kendine yanması sonucu çıkan zehirli gaz ve pis kokudan memurlar çalışamaz hale geldiler. Memurlar çareyi, müstahdeme para vererek kömürleri dışarı taşıtmakta buldular.

Yağmur yağdığında, tavanın aktığını ve her an çökme tehlikesi gösterdiğini belirten Beyoğlu Vergi Dairesi memurları, kışın kaloriferler yanmadığından ya da yetersiz ısıttığından donduklarını, şu sıcak yaz günlerinde ise bozuk cam çerçevelerini açamadıklarından sıcaklardan kavrulduklarını söylüyorlar. Her tarafı dökülen binada pislik ve haşere içinde çalıştıklarını belirten memurlar, "Masaların altından fare leşi topluyoruz, Beyoğlu Vergi Dairesi ile bir ilgilenen olmadığı takdirde bir gün bu bina çökecek ve biz de altında kalacağız" diyorlar.

Gülcügil'in...

(Baştarafı 1. sayfada)

mış ve yağmalanmış, 50'ye yakın vatandaş öldürülmüş olduğu halde, suçluların yakalanması için hükümet hiç bir çaba göstermemektedir. Katliama uğrayan, evsiz, barksız sokakta kalan vatandaşların barındırılması için herhangi bir girişimde bulunulmamıştır. Hükümetin katilleri koruyan açıklamaları karşısında ve yeterli tedbir almaması yüzünden vatandaşlar hâlâ işine gidememekte, işyerlerini açamamaktadır. Hükümetin tamamen taraflı olan ve vatandaşları bölen bu tutumunu kınıyoruz."

Dün aralarında çok sayıda parlamenterin de bulunduğu bir CHP heyeti Çorum'a gelerek incelemelerde bulundu. Olaylarda yakılıp, yağmalanan yerleri dolaşan heyet, vatandaşların dilek ve isteklerini dinledi ve yetkililerden bilgi aldı.

Bu arada Belediye Fen İşleri Müdürü Erol Baykan, dün Savcılığa bir dilekçe ile başvurarak kendisi hakkında soruşturma açılmasını istedi. Çorum Fen İşleri Müdürü Erol Baykan, Savcılığa verdiği dilekçede 12/7/1980 tarihli Hergün gazetesinin birinci sayfasında "Çorum Fen İşleri Müdürünün komünistlere silah sağladığı bildiriliyor" başlıklı bir haber yayınlandığını söyleyerek, bu haberde geçen iddiaların tamamen asılsız olduğunu belirtti.

Erol Baykan, söz konusu taş ocağında çalışan bütün işçiler ile ateşçi Ömer Durmaz'ın tanık olarak dinlenmelerini ve gerekli bütün belgelerin incelenerek, kendisi hakkında soruşturma açılmasını talep etti.

Bu soruşturma sonunda Hergün gazetesinin iftiralarının ortaya çıkacağını belirterek gazetenin sorumluları hakkında gerekli işlemin yapılmasını istedi. Kahramanmaraş olaylarından sonra Hergün gazetesi ve MHP soruşturmayı saptırmak için asılsız iddialar ileri sürmüştü.

MHP'liler...

(Baştarafı 1. sayfada)

me şikayetçi olan İbrahim Gürlevik isimli vatandaşı götürdü.

Sabah namazında mahalleye saldıranların emniyete telefon ederek "Cami bombalandı" dedikleri bildirildi. MHP'lilerin İbrahim Gürlevik isimli vatandaşı da şikayet ettikleri öğrenildi.

DÜNKÜ SALDIRI

Dün saat 14.00 sıralarında ise 150-200 kişilik bir grup mahalleye yeniden saldırdı. Mahallelinin karşı koyması üzerine geri çekilmek zorunda kaldılar. Bunun üzerine bir müddet sonra bu kez de silahlı saldırıda bulundular. İkinci saldırıda İbrahim Gürlevik, Cafer Keçeci ve Ali Kahraman'ın evleri tahrip edildi.

Nahit Menteşe...

(Baştarafı 1. sayfada)

lay bazı tasarruflarda bulunmuştur. Emsali de vardır" dedi.

GHA'nın "Seçilen kontenjan senatörleri arasından sizce bir Cumhurbaşkanı adayı çıkabilir mi?" şeklindeki sorusuna karşılık şunları söyledi:

"Kontenjan senatörleri bu maksatla seçilmediler ki 5 tane boşluk meydana gelmişti. Bu boşluklar dolduruldu. Böyle bir durumda hiç bir zaman hissi yorum yapmak istemem."

Menteşe erken seçim konusunda ise şöyle konuştu:

"MSP bir erken seçim olursa 100 milletvekili çıkartırız diye gazetelere beyanatlar veriyor. Onlara 'hadi seçime gidelim' derim. Madem 100 milletvekili çıkartacaklar o zaman niye duruyorlar. Seçime gidelim. İddia ediyorum ki erken seçim olursa AP tek başına iktidar olacaktır. CHP de korktuğu için evet diyemiyor erken seçime. Muhalefetlerin seçime hayır dediği pek görülmemiştir. Herhalde korkuyorlar ki seçime onun için yanaşmıyorlar, onun için seçime gitmek istemiyorlar."

AP Şirvan İlçe Başkanı öldürüldü

HABER MERKEZİ

ADALET Partisi Siirt'in Şirvan İlçe Başkanı Selahattin Gündoğan önceki gece evinin önünde otururken silahlı saldırganlar tarafından açılan ateş sonucu öldürüldü. Yetkililer olayla ilgili olarak 3 kişinin gözaltına alındığını, soruşturmanın sürdürüldüğünü belirttiler.

Kahramanmaraş Endüstri Meslek Lisesi öğretmenlerinden Cihat Kılıç dün saat 9.30 sıralarında çarşıda alışveriş yaptığı sırada yüzü maskeli bir kişinin silahlı saldırısı sonucu olay yerinde öldü.

Yetkililer bir yıl önce Kahramanmaraş'a atanan öğretmeni öldüren saldırganın Kaledibi caddesine doğru kaçtığını, kimliğinin belirlenmesine çalışıldığını söylediler.

MAMAK'TA BİR EV BOMBALANDI, KARI-KOCA YARALANDI

Mamak, Esentepe semtinde önceki gece saat 01.30 sıralarında bir eve kimliği belirlenemeyen kişilerce patlayıcı madde atılması sonucu evde uyumakta olan Ali Fındık adlı yurttaş hafif, eşi Hatice Fındık ise ağır şekilde yaralandı. Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

Öte yandan Ankara Tuzluçayır yolunda yürümekte olan Tuzluçayır Lisesi memurlarından Selman Ulubey, güvenlik kuvvetlerinin "dur" uyarısına uymadığı gerekçesiyle açılan ateş sonucu ayağından ve göğsünden yaralandı. Yaralının üzerinde bir tabanca bulunduğu öne sürüldü.

Bu arada Ankara Keçiören, Bademlidere Mahallesinde Kemal Şahin adlı bir genç, önceki akşam saat 21.30 sıralarında yaralı olarak bulundu. Üç kurşun yarası alan gencin sağlık durumunun ağır olduğu belirtildi.

MECİDİYEKÖY OTOBÜSÜNDE FAŞİST SALDIRI

MHP'li komandolar önceki akşam Taksim-Mecidiyeköy otobüsünde tiyatrodan dönen bir grup yurttaşa saldırdılar. Ellerindeki sol görüşlü gazetelerden dolayı saldırıya uğrayan yurttaşlar saldırganlara gereken cevabı verdiler ve MHP'lileri kovaladılar. Yurttaşlar, bu saldırıların sistemli olduğunu, Şişli'den otobüse binen faşistlerin yol boyunca halkın elindeki gazeteleri tespit ettiklerini, Mecidiyeköy'de otobüsten inerken de saldırıya geçtiklerini belirttiler. Yurttaşlar, Mecidiyeköy'de faaliyetlerini giderek yoğunlaştıran saldırganlara karşı önlem alınmasını da istediler.

İstanbul Fatih'te Eczacılık Fakültesi son sınıf öğrencilerinden Ali Yücel Seçkin, Kürkçübaşı Külhan Sokaktaki fırına girerken iki kişinin silahlı saldırısı sonucu yaralanarak Tıp Fakültesi Hastanesinde tedavi altına alındı.

ESKİŞEHİR'DE ÖLDÜRÜLEN GENCİN KATİLİ BELLİ OLDU

Geçtiğimiz cumartesi gecesi Eskişehir Gündoğdu Mahallesinde öldürülen ve İGD'li olduğu belirtilen Yaşar Özgür adlı gencin katilinin Tahsin Yıldırım adlı bir kişi olduğu Emniyet yetkilileri tarafından belirtildi. Yetkililer olay gecesi bu kişinin evine baskın yapıldığını ancak kendisinin bulunmadığını, bu arada evin çevresinde dolaşan 3 kişinin gözaltına alındığını söylediler. Emniyet yetkilileri sözkonusu 3 kişinin de yapılan sorgularında Tahsin Yıldırım'ı öldürmek için evin etrafında dolaştıklarının anlaşıldığını belirttiler. Gözaltına alınan Ahmet Apaydın, Sabahattin Kaya ve Şahin Gülpek adlı kişilerin üzerinde yapılan aramalarda ise bir adet 14'lü tabanca ile 13 mermi ele geçirildi.

Bazı polislerin UYD'ye bağış yaptığını açıkladığı için Bilecik Emniyeti TİKP hakkında Savcılığa başvurdu

BİLECİK (ÖZEL)

BİLECİK Emniyet Müdürlüğü, Türkiye İşçi Köylü Partisi Bilecik Temsilciliği hakkında ÜYD'yi teşhir eden bir bildirisi dolayısıyla savcılığa başvurdu. TİKP Bilecik Temsilciliğinin davaya konu olan bildirisinde, ÜYD'nin Bilecik'de düzenlediği gecede bazı polislerin 4000 lira bağışta bulunduklarını açıklamıştı.

Değerli arkadaşımız

Mahir Dalbudak'ın

faşist eli kanlı cinayet çetelerince şehit edildiğini üzüntüyle öğrenmiş bulunmaktayız.
Ailesine ve partimize başsağlığı dileriz.
Anısı mücadelemize ışık tutacaktır.

TİKP İnegöl İlçe Örgütü

KAYIP— Nüfus cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Şah İsmail ACAR

büyüteç

mustafa öneş

Çocuk-Şiir (2)

Geçen yazıda(Bkz. Aydınlık, 24 Haziran 1980) çocuğun eğitsel sorunlarına değgin gözlemlerimizi özetlemiş, sanatla, özellikle de şiirle yapısal bağlantısından kısaca söz etmiştik. Şimdiki konumuz, 'çocuk şiirleri'.

Erken ölümler dışında insanın aşağı yukarı altmış yıla varan yaşamı, kesintisiz bir süreç olmasına karşın, belirli yaş kesimlerine özgü davranış biçimleri ve çevreyle kurulan ilişkiler açısından bakılınca, bebeklik-çocukluk, ilk gençlik-gençlik, olgunluk-yaşlılık, ana ve ara evrelerine bölünebilir eklemli bir görünümdedir. Bunlardan çocukluk evresinin, gerek bazı yetilerin, gerekse bedenin gelişimini daha tamamlamadığı yıllara rastlaması, ortalamanın altında tutulup küçümsenmesine, öbür evrelerden kalın bir çizgiyle ayrılmasına yol açmıştır.

Ama çocuğun yaşantısını asıl etkileyen öğeler, içinde yer aldığı ortamın geçim ve eğitim düzeyiyle ilgili, yani kültürel ve ekonomik içeriklidir. O toplumun küçük bir birimi sayılan ailenin hiyerarşik yapısında alt basamağı oluşturur. Bilinçsiz birçok ananın canı istediğinde sevip, istediğinde dövebileceği oyalanma aracı; birçok babanınsa, egemenliğini sürdürdüğü, sözünü dinlettiği tek krallık alanı olan evinin duvarları arasındaki en güçsüz uyruğudur. Geçim sıkıntısı çeken ailelerde çocukların hor görülmesi, durumları gereği salt tüketici oluşlarına yorulabilir. Varlıklı, fakat yeterli kültürden yoksun aileler ise bol parayla birlikte kendi özentili yaşantı biçimlerini de sunarak ayrımına varmadan çocuklarının kısa sürede yozlaşmalarını sağlamak için ellerinden gelen her şeyi yapmaktadırlar.

Çocukluğun, ardından gelecek dönemlerden soyutlanışına yazın alanında da tanık oluyoruz. Bu yolla ortaya çıkan 'çocuk yazını', 'çocuk şiiri' düzeyine indirgendiğinde paradoksal bir içerik kazanıyor. Bunun ilk nedeni, şiirin kişisel bir üslup ürünü oluşu; kendine özgü yaratıcı duyarlık ülkesine giren yaşantı türevleri, bakış açısı ve eğilimleri doğrultusunda, gene şairin kendisiyle iç içe algılanabilmesidir. Bir sanat yapıtı ortaya konduktan sonra yaratıcısından ne denli bağımsızlaşırsa bağımsızlaşsın onunla arasında anne-çocuk ilişkisinden daha sağlam bir ilişki vardır.

Şiir ve şair konusunda söylediklerimiz bir ölçüde olsun doğruysa, çocuk şiirinin çocuklardan başkasına yazılamayacağının kanıtı sayılabilir. Öte yandan şiirin temel öğesi olan insanın yaşantısını 'çocuk' ve 'yetişkin' diye iki bölümde ele alıp çocuklar için özel şiirler üretmeye girişen, bu uğraş sırasında çocuğu, deney odasına konmuş bir kobay gibi gözleyip belirli uyarıcılar karşısında tepkilerini ölçercesine, yapıp etmeleri yönünden inceleyen, davranışlarından anlamlar çıkaran bazı şairlerimizin, çocuğun kavram olarak (ama yalnızca kavram olarak) kutsallaşmış adına sığınarak işin kolayına kaçmaya çalıştıkları izlenimini uyandırdıklarını da vurgulamadan geçemeyeceğiz.

Gür sesli öğrencilere ezberletilip bayramlarda, törenlerde bağıra bağıra okutturulan okuma kitaplarında rastladığımız 'manzume'ler bir yana bırakıldığında, çocuk şiiri kapsamına girdiği varsayılan şiirler, 'kendi yazdıkları', 'öteki şairlerden yapılmış seçmeler', 'yayınevlerinin çocuk dizelerinde yer alan yetişkinlerce yazılmış şiir kitapları' olarak gruplandırılabilir. Bunlar arasında çocuk şiiri adıyla en bağdaşır nitelikteki kuşkusuz, çocukların kendi yazdıklarıdır. Öte yandan 'büyükler' için yazılmış bazı romanları (Robenson, Guliverin Yolculukları, Don Kişot vb.) severek okumaları, şiirlerin pek çoğundan "bambaşka tatlar, anlamlar çıkarmaları"na bakılarak adlarına yapılan şiir seçmelerinin Memet Fuat'ın "İlkokul Çocukları İçin Şiirler", Ali Püsküllüoğlu'nun "Kırlangıcın Kanat Vuruşu" örneği ne denli başarılı olursa olsun, çocukların beğenisiyle tam örtüştüğü söylenemez. En iyisi, okuyacakları şiirleri çocuklara seçtirmek, hiç değilse böyle kitaplar hazırlanırken görüşlerini almaktır.

İlk iki gruptakiler gibi, yetişkinlerce çocukların okuması için yazılmış şiirleri de gelecek yazıda örneklere başvurarak değerlendirmeyi düşündüğümüzden şimdilik ilaç gibi dozu azaltılarak, daha doğrusu sanatsal etkinliği kısıtlanarak sunulan bu tür şiir reçetelerinin, değil çocuğu şiire yaklaştırma, bilinçlendirme ve eğitme bakımından da yarar sağlayamayacağı görüşünde olduğumuzu belirtmekle yetinelim.

Şenlikler olayı üzerine düşünceler 2

Levent Soysal

NELER YAPILABİLİR?

ÇİZDİĞİMİZ tablodan karamsar sonuçlar çıkarılmamalıdır. Yapılan ne olup bittiğinin, ne beklenebilecek olumsuzlukların yönünün saptanmasıdır. Olumsuzluklar kaçınılmaz değildir. Ama sorun önemle ele alınıp, doğru değerlendirilmeli ve çözülmelidir. Önlemler alınmazsa, şu anda binlerce kişinin izlediği gösteriler için gelecekte değil bin, birkaç yüz kişi bile bulunamaz. Şenliklerin kötü film oynatan ama seyirci yokluğundan gelir maliyetini karşılayamadığı için kapanan yazlık sinemalardan farkı kalmaz.

Gelelim sorumuza: Neler yapılabilir? Neler yapılmalıdır? Bu soruların yanıtları her şenlik için ayrı ayrı, onların özel konumlarını göz önüne alarak, özgül sorunlarına çözümler getirerek aranmalıdır. Yalnız her sorunda olduğu gibi şenlikler/festivaller konusunda da özgül sorunları çözebilmek için belli bir bakış açısı, doğru bir görüşün ve genel sınırlarını belirleyen ilkelere sahip olmak gerekir. Nedir bunlar?

1. Her şenlik/festival/fuarın ortaya çıkış amacına uygun, yerel özellikleri tüm ülke çapında kültürel yaşamın, mücadelenin gereklerinin kaynaştırılabilen bir politikası, hedefleri olmalıdır. Bugün için şenliklerin en önemli eksikliklerinden birisi budur. Neyin ne için yapılacağı, nasıl yapılması gerektiği bilinmemektedir. Ortaya karmakarışık kişisel seçimleri, güncel modalara, sanat alanında sözde hakimiyeti elinde bulunduranların istekleri ile programlar çıkmaktadır. Şenlik ya gazino piyasasına ya da kendini ileri olarak lanse eden revizyonistlere teslim edilmektedir. Çünkü bunu engelleyecek, şenliğin yolunu çizecek bir anlayış yoktur. Ulusal-demokratik bir yaşamın biçimlendirilmiş politikalar ise yozlaşma eğilimlerinin ilacıdır, şenlik düzenleyicilerine düşen birinci görev bu politikaların oluşturulmasıdır.

2. Şenlik halkın doğal yaşantısının bir parçası olmalıdır. Bu yolda yapılacak ilk iş, şenliklerin şenlik bünyesindeki yerinin yalnızca izleyicilik düzeyinde kalmasını engellemektir. Yöre halkı olanaklar ölçüsünde, şenliğin çeşitli çalışmalarına katılmalıdır. Düzenleme komitesinden, pratik çalışmalara, eleştiri, değerlendirme toplantılarından, konukların ağırlanmasına kadar yöre halkı şenliğe her düzeyde katkıda bulunabilmelidir. Şenlikle ilgili çalışmalar yaygınlaştırılmalı, maddi-manevi sorunların üstesinden gelmede kitlelere dayanılmalıdır.

Ulaşılması gereken nokta, şenliğin yöre halkı için her yıl gelen bir tiyatro topluluğundan, bir sirkten farklı olması, yaşamın akışı içinde bir anlam taşıması, çalışma, iş demek yeme gibi doğal bir etkinlik olmasıdır. Şenlik sahnelerinden kitlenin çalıştığı üretim birimlerine, evlere dal budak salmalıdır. Yerel özellikler titizlikle değerlendirilmelidir. İşçilerin yoğun olduğu bir yörede fabrikalar şenlik alanı olabilmeli, kırsal kesimde üretime (bağ bozumu, hasat, ekonomik koşullar) anlamlı bir bağ kurulabilmeli, tarihsel bir olay (kurtuluş günü, ünlü bir halk mücadelesi...), tarihsel bir kişilik (Hacı Bektaş, Pir Sultan, Ahi Evran...) adına düzenlenen şenliklerde dünü bugünü birleştirecek, yarına ışık tutacak bir ilişki gerçekleştirilebilmeli; kutlanılması gereken güncel bir mücadele, bir olay, bir gelişme (Bafa Gölünün kamulaştırılması olayı ve onu doğuran mücadele...) değerlendirilmelidir. Kısaca yapılan iş kitlenin doğal çevresi ve yaşamı içinde örgütlenmelidir.

3. Atılacak başka bir adım, sanatsal etkinliklerde yöresel güçlerden yararlanmak, yöresel sanatçılara olanak tanımak, dışardan gelenle yerli olan arasında uygun bir bileşime ulaşmaktır. Yerel sanatsal çalışma olmadıkça dışarıdan taşıma suyla değirmen döndürmek sonuçsuz bir iştir. Dışarıdan gelen sanatçının şenlikteki görevi, ülkenin değişik yörelerinden, sanatın değişik alanlarından yetkin ürünlerini yerel sanatçılara aktarmak, yöresel olanın gelişmesi için itici güç olacaktır.

4. Dışarıdan gelen sanatçılar halkla eleştiri-tartışma temelinde bir ilişki içinde olmalıdır. Sanatçı yalnız sanatını sunmamalı, kitlelerin görüşlerini alma yönünde çaba göstermelidir. Bunu gerçekleştirmede sanatçılara, sanatçı örgütlerine görev düşmektedir. Bugünkü durumuyla sanatçının şenliğe katılmaktan, toplanan kitlelere ulaşmaktan para ile bir kazancı olmamaktadır. Gerçek kazanç ise kitlenin eleştirisidir.

5. Her şenlik ülkenin kültürel gelişimine somut bir katkıda bulunmalıdır. Şenlik bitince, yalnız yöre halkı değil, şenliğe gelmemiş kişiler de şenlikten kazançlı çıkmalıdır. Şenlikte yapılan tartışmalarda uzman kişilerce sunulan bildirilerin toplandığı kitapların yayınlanması, çalışmanın değerlendirilmesi ve sonuçlarının halka ulaştırılması yeni ürünlerin, yeni sanatçıların ortaya çıkarılması... Bunlar somut katkı diye sayabileceklerimizin birkaçı. Böyle bir amaçla yola çıkılırsa sonra çok şey başarılabilir ve bunu başarabilen şenlikler ülkemiz kültürel yaşamında vazgeçilmez birer unsur olurlar.

DAHA ÇOK ÇABA GÖSTERİLMELİDİR

TÜM bunlar gerçekleştirilebilir mi? Kitlelerin hizmetinde, güçlü bir şenlikler ağı yaratılabilir mi? Çaba harcamaya değer mi? Yoksa "Her şey düzelir, bunlar da düzelir başka türlü olmaz" deyip işin içinden çıkalım mı? Şenlikler konusundaki değerlendirmeleri noktalamadan önce bu sorulara da değinmek zorundayız. Çünkü gelecek yıl aynı olaylar yeniden yaşanacak.

Doğaldır ki bugünkü ekonomik ve kültürel yapı içinde kaldıkça bir şenliği bütünüyle istenilen noktaya ulaştırmaya, dört dörtlük bir sanatsal olay yaratmaya, yahut tüm şenlikleri düzeltmeye imkan yok. Bunu gerçekleştirecek sihirli değnek henüz icat edilmedi. Sorun kültürel alanda mücadele yürütme, halk kitlelerinin, tüm ulusal güçlerin kazanç hanesini büyütme, her olanaktan yararlanarak kitlelere iyi, doğru, güzel sanat ürünleri iletme, kitlelerden öğrenme sorununun bir parçasıdır. Giderek önemini arttıran şenlikler olayının yozlaşmasını engelleme, her bir emperyalizmin, feodalizmin kültürüne karşı duran, başarılı şenlikler yaratabilme sorunudur.

Kültürel yaşamımıza birdenbire giren şenlikler olayı, baştan da belirttiğimiz gibi, olumlu unsurları bağrında taşımaktadır. Tüm olumlu unsurları harekete geçirmek, yanlışları eleştirerek doğruya ulaşılmasını sağlamak, önerileri geliştirmek, önerilerin geliştirilmesi için çalışmak gerekir. Bu durum herkese, tek tek sanatçılardan ilerici-devrimci örgütlere kadar ayakları Türkiye toprakları üzerine basan herkese, sorumluluklar yüklemektedir. "Herkesin sorumlulukları var" derken Kültür Bakanlığını bunun dışında tutmadığımızı belirtelim. Şenliklere parasal yardımda bulunma yetkisine sahip olan Bakanlık, nereye, niçin para verdiği konusunda açık bir görüşe sahip olmalıdır. Daha önce şenlikler konusunda belirttiğimiz "belli bir politikaya sahip olma" zorunluluğu Kültür Bakanlığı için de geçerlidir.

Şenlikler konusunda atılacak her adım, elde edilecek her kazanç halkın kazanç hanesine yazılmaktadır. Binlerce kişiyi bir araya getiren böylesine bir alan kendiliğinden bir gelişmeye bırakılamaz, bırakılmamalıdır.

Daha çok çaba gösterilmelidir

Mesela, Zonguldak'ın bir karış ilerisindeki Bartın, bütün tarihini, derin ve güçlü duygulara yaslı bir şekilde, ne de güzel türkülere işlemiştir... Mesela o civarda türeyen Avruz isimindeki şakinin öyküsünü, Bartın'ın halk türkülerindeki "Cemal beyin kurşunu/Şimşek gibi buldu Avruzu.." mısralarında bulabiliyoruz. Avruz ve onu öldüren Cemal Bey, senin de benim de tanıdığımız kimselerdir. Olayları bu kadar sıcağı sıcağına yoğurarak onu kitlelere mal etmesini bilen bir memlekette, Zonguldak gibi Türkiye ekonomisinin temel direği olan bir yerde, nasıl oluyor da güzelim madenciliğin acı, tatlı tarafları anlatılamıyor? Göçük altında sönen solukların, ateşnefeste parçası kalmamacasına dağılan Şeremet'lerin, Akbaş Murat'ların öykülerini, destanlarını kuşaklar boyu aktaracak ne bir türkü, ne bir mani ve ne de bir deyiş yaratılamıyor?

– Balkanlarda, diyorum, bütün tarihini acı, tatlı taraflarıyla destanlaştırmasını bilen halkın Sırplılar olduğunu "Les chants populaires des Serbs" adlı bir kitapta okumuştum. Onlar bu geleneği öylesine ileri götürmüşler ki, bizim sazımıza benzeyen guslaları ile çalınan halk havalarında, Osmanlı tarihine Sırp Sındığı diye geçen ünlü savaşı destanlaştırmışlar: Kral Lazaros, Murat Hüdavendigar'ın çadırlarını nasıl saydırdı, Miloş Kapiloviç, bu savaşçı kumandanı nasıl hançerledi? Guslanın tellerinde gezinen Sırp halk türkülerinde, bütün bunlar birer yiğitlik destanı halinde hikaye ediliyor. Hiç kuşkusuz, biz Sırplardan bu alanda geri değiliz.

– Asla! diye atılıyor Ahmet Turgut. Az önce söyledim, Zonguldak'ın bir karış ötesindeki Bartın bile bu alanda çok ileridir.

Görüşüme göre, Zonguldak'ın kendi yoğrulduğu folklor olayları bakımından bu kadar kısır kalışı, burasını tıpkı Kongo, Çad, vb. sömüren Fransızların dejenereleştirmesi sonucudur. Onlar, kömür gibi, toprakaltı servetimizin en önemli cevherini işlerken, bu cevheri çıkartmak için canlı malzeme örneği harcadıkları işçinin kafasını da soysuzlaştırmaya çalışmışlardır.

Kapitalist organizasyonun parolası bilinir: Bir memlekete sermaye sokulurken, o memleket önce dışından ve içinden viranlaştırılır. Devlet mekanizmasında satılık adamlar peylenir, mali ve iktisadi reformlar adı altında çıkarılan kanunlar, yabancı ve onun müttefiki, daha doğrusu yarattığı sermayenin çıkarlarına göre ayarlanır, sermaye ondan sonra atılır.

Benim görüşümle, Zonguldak'ı madeni ve insanı ile mahvetmeye çalışan ve bunda bir ölçüde başarılı olan Fransız sömürgecileri olmuştur. Ben madenlere gelmeden önce, buranın işçisi için, "Kundurasını kap yaparak su içer, vücudundaki firengi yarasına köstebeği karnından yararak bağlar" gibi yakıştırmalar işitmiştim. Kendim de fiilen bir yeraltı adamı olduktan ve onlarla kaynaştıktan sonra gördüm

ki anlatılanlar gerçek dışı şeyler değildir. Ve bunun suçu, ta Osmanlı İmparatorluğundan bu yana, Türkiye'nin gelişmesine engel olan yabancı sermayedir, yani emperyalist sömürüdür.

Kuyunun ağzına geldik. Şair madenci:

– Haydi buyrun bakalım ocağı! diyor.

Takılıyorum:

– Biz böyle ocaklar çook gördük.

– Bu gördüğünüz her ocağı benzemez. Düşünün ki maden kuyusuna ilk defa bir edebiyatçının kılavuzluğunda iniyorsunuz! (Tatlı tatlı gülüyor.)

– O halde bu ocak, edebi bir ocak.

– Edebi!..

Şair madenci ile yüzde altmış inişli bir varagelden aşağı kayıyoruz. İniş kuyusunun yanındaki korkuluğa tutuna tutuna dibe varıyoruz. Katran karası dehlizler kömür kazılan bacalar, tok kütlemeler, ta uzaklardan yankılanan neyin nesidir anlaşılmaz sesler... Ocakların o kendisine özgü vahşi ezgisi... Ahmet Turgut'tan bir şiirini okumasını istiyorum. Bir otodirezin geçiyor, kenara çekilip yol veriyoruz, altın sarısı ışığı gitgide kan kırmızısına dönüşüyor. Ahmet Turgut şiirini okuyor:

Takıp vitese saatte yirmi kilometre
Otodirizenleri ben de sürdüm
Yapısı çelik
Gözleri ateş ilahları
Ben de gördüm
Ne güzeldi o
Rayların üzerinde arabaların
Şimşeklenen akışı
Motörcünün ölüme gülen
Erkek bakışı
Soğuk ve sıcak iklimlerin insanları birleşip
Taşları delmişler
Dünyanın bir ucundan bir ucuna gelmişler
Kazıldıkça arzın bağrı dipsiz bir kuyu olmuş
Ne yaman kişiymişler
Güç tür bu iş dememişler
Kayaları bir portakal kabuğu gibi soyup
Demir yumruklarıyle döverek
İçine insan yüreği koyup
Yeryüzüne kömür vermişler.

Yürüyoruz. Şair madencinin "yaman kişileri", önünden geçtiğimiz bacada "kayaları bir portakal kabuğu gibi soyup" duruyorlar...

Ahmet Turgut başka şiirlerini de okuyor. Hem yürüyorum, hem dinliyorum: Mehmet Seyda'nın çok sevdiğim bir dörtlüğü geliyor birden aklıma:

Açılmış yerin altına
Sayısız kara-kanlı kapak
Bu kapaklar üstüne kurulmuş
Zonguldak.

Bir süre, artık hayli alıştığımız galerilerde, bacalarda dolaşıyoruz. Sonra tekrar çıkıyoruz gün ışığına.. Artık, "Yasak" olmaktan çıkan birer cigara yakıyoruz. Yanımızdan ikinci vardiya işçileri oluk oluk akıyor... Yiğit delikanlılar!

Ocağın ağzında, Ahmet Turgut'a veda ediyorum:

– Sen ve arkadaşların selamette olun!

Çocuksu bir gülümseme yayılıyor yüzüne. Dönüyor. Ağır ağır giriyor tekrar ocağın ağzından. Elindeki lambanın ışığı gitgide küçülmede...

BİTTİ

OKURLARDAN

Memed

Yaldızlı düşlerle doğar,
büyürsün acı gerçeklerin içinde
tarlaya atılan her tohum
yoksunluğun içinde, bilinçsizce
yetişir
tanrıların yazgısıdır diye anlatırlar
sana.

Deprem bir yıkıntıdır evreninde
nasırlı ellerinle solarsın Memedim.
Saçların tütün kokar, bora kokar
giysilerin burcu burcu toprak
yetmezliklerle doğan her günün
baharcıl
ayakların çıplak koşar buğday
harmanlarına
Öküzün, sabanın, pulluğun yılar,
sen susar, sen yılmazsın Memedim.

Rüzgar ayırır buğdayı samanından
yamaçlarda sığırtmaç türküleri
gün uzun mu uzun,
Sen yorulmaz, sen yakınmazsın
Memedim.

İniltiler çınlar kulaklarında
akşamların başlar bitmeyen
yollar ki uzun alabildiğine
yağmurlar başlar yeniden
her gün doğumunda bir acı deprem
yıkıntılar üzerine kurulur yaşam.
Yine de sen, yaşam kavgasında
umutlu
yaşam kavgasında insancıl
Gülümsersin Memedim.

Sevgi Esenoğulları
Bergama

Bebe'ye Şiir

Doğdun bebek...
Yaşam kavgan,
Daha ana rahmindeyken
başladı
Dokuz ay, on gün mücadele
ettin karanlıkla
Görür görmez ışığı,
Ağladın...
Büyüdün düşe kalka,
O yumuşak ayakların
Bir gün pabuç yüzü görmedi.
Sefaletle, pislikle, çirkefle
Boğuşarak geldin bu yaşa...
Açlık,
Daha küçükken kokuttu
ağzını
Yiyecek bir dilim ekmek,
Giyecek bir eski hırka
bulamadın
Ne sen,
Ne biz...
Umut karnımızı doyurdu,
Umut giydirdi bizi.
Yüreğimizi umutla
pompaladık.
Umutla yattık,
Umutla kalktık.
Sefil yaşantımızda, bizim
olan tek şey,
Umuttu...
Ve daha dünyaya doyamadan
Karıştık toprağa.
Ama ölürken bile
İÇİMİZDE UMUT VARDI...

P.Kınayoğlu
Kayseri

Gözleri Kömürler

Gözlerimi alın dağlar
Gözlerimi, gözlerimin irisini alın.
Okşayın, üstüne yatın,
Dikenleyin.
Ben kömürünüze sevdalıyım.
Bakır mangalımda kömürünüz olsun
istiyorum.

Patikalar ayağımı yırtıyor siz çizin.
Bir tuvale renksiz çizin.
Ve görsünler.
Akra dağı kamburlaşan ayağımı
görsün.
Kanayan tırnak,
Dökülen deri,
İsteksiz kopan ayak tüylerimi görsün.
Akra'nın kellesine kadar sırıtsın
yaram.
Evet.
Kayalar rüzgarla,
Rüzgar bulutlarla,
Ve
Ben kuşlarla yarışırım.
Bir kış günü resmimi çiz.

Karlı tepelerin doruğunu
tamamlarken ben,
Çiz sen.
Resmimi sıcak bir patiskaya çizin.
Üşüyorum.
Katırım,
Karım,
Ve çocuklarım üşüyor.
Dal dal odunu semere yüklerken
çizin beni,
Resimleyin, renksiz olsun.
Kara olsun.
Kömür rengi olsun fırçanızın
ucundaki.
Dalın iyisini,
Ağacın düzünü keserken çizin.
Onlar görsünler,
Onlar kovalasın, yakalasınlar,
Ve gözümün akına tükürsünler.
Ben üşüyorum.
Onlar kelepçelesinler.

Hasan Suadiye
Samandağ

İKİ RUBAİ

I.
İster Kürt olsun, ister Çingene
Toplumda insanlar eşittir gene
Sömürü düzeni böler insanı
Zayıflatıp ezen mel'un mengene
II.
Ümitle yaşardık diğergam canla
Ummandan su içtik kırık fincanla
Özgürlük uğruna ömür tükettik
Bağımsız ülkede topal cananla.

Nur Kıvılcım
İstanbul

günün sanat olayları

8. ULUSLARARASI İSTANBUL FESTİVALİ

FREIBURG Piyanolu Dörtlüsünün festivalde yer alan tek konseri, festivalin son günü olan bugün saat 19.00'da Sultanahmet Aya İrini Kilisesinde izlenebilir. Bir kemancı, bir viyolacı, bir viyolonselci ve bir piyanistten oluşan dörtlünün iki elemanı Türk. Bunlardan Garbis Akmacayan 1945'te İstanbul'da doğdu. Viyana müzik akademisinde öğrenim gördü. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde oda müziği konserleri verdi. Halen Freiburg Filarmoni Orkestrasının solo viyolonselcisidir. Topluluğun Türk piyanisti Aziz Kortel ise 1952'de İstanbul'da doğdu. İlk piyano derslerine 8 yaşında başladı. 1971'de burs kazanarak Münih Yüksek Müzik Akademisinde orkestra şefliği ve piyano öğrenimine başladı. 1973'de kentin Richard Strauss ödülünü kazandı. Halen Freiburg Kent Operasında piyanist ve orkestra şefi olarak çalışmaktadır.

Dörtlünün diğer iki üyesinden Stephan Skiba 1956'da Berlin'de doğdu. Münih Yüksek Müzik Okulunda öğrenim gördü. 1976'da okulu bitirdi. 1977'den itibaren Freiburg Filarmonu Orkestrasının birinci kemancısı oldu. Viyolacı Keiko Yoshino 1957'de Japonya'nın Fujisawa kentinde doğdu. 4 yaşında kemana başladı. Tokyo Müzik Akademisinde öğrenim gördü. 1977'den bu yana toplulukta ve Freiburg Filarmoni Orkestrasında çalışmaktadır.

Freiburg Piyanolu Dörtlüsü, bu akşamki konserde Brahms Turina ve Schumann'ın eserlerinden oluşan bir program sunacak. Fiyatlar: 300, 200, 100 lira.

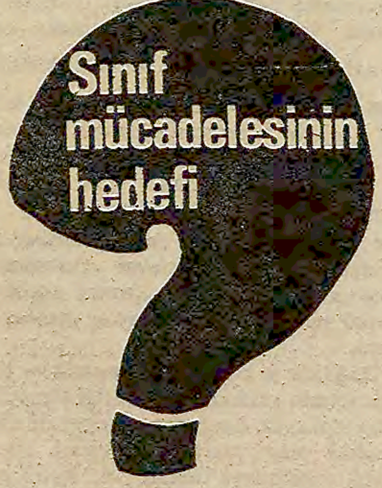
"KANLI NİGAR" oyunu, son kez bu akşam 21.30'da Rumelihisarında sunuluyor. İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları sanatçılarının yer aldığı oyunun yazarı Sadık Şendil. Yöneten: Deniz Uyguner. Dekor-giysi: Nilgün Gürkan. Fiyatlar: 100, 75 lira.

Freiburg Piyanolu Dörtlüsü

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

SOSYALİZMİN SORUNLARI TARTIŞILIYOR

Çinli yazarlar Çin'de sömürücü sınıfların artık kalmadığını, ancak sınıf mücadelesinin sürdüğünü söylüyorlar. Öyleyse, bugün Çin'de mücadelenin hedefleri nedir? Bugünkü sayımızda bu konudaki iki görüşü dile getiren yazıların çevirisini yayınlıyoruz. (Beijing Review'in 23 Haziran 1980 tarihli 25. sayısından çevrilmiştir.)

Kalıntılar bir "unsur" değil, sosyal bir güçtür

Wang Guisiu ve Can Sianyang

BUGÜN ülkemizde sınıf mücadelesinin hedefi "sömürücü sınıfların kalıntıları"ndan başka bir şey değildir. Yazarlar, işçilerin, köylülerin ve sosyalist emekçiler olan aydınların "sömürücü sınıfların kalıntılarına" karşı bu sınıf mücadelesini yürüttüğünü yazıyorlar. "Sömürücü sınıfların kalıntıları" kavramını iyice kavramanın ve bunun çağrışımlarını ve uzantılarını iyi anlamanın son derece önemli olduğunu belirtiyorlar.

"Sömürücü sınıfların kalıntıları"ndan kastedilen nedir? Yazarlar bunun iki çeşit halkı ve özel birşeyi akla getirdiğini düşünüyor:

(1) Eski sömürücü sınıfların kalıntılarının unsurları, bunlara çoğu zaman "sömürücü sınıfların eski unsurları" da denir. Bunlar toprakağası sınıfının, zengin köylülerin ve burjuvazinin henüz düzelmemiş bölümüdür. Az sayıda olsa da hâlâ böyle insanlar vardır.

(2) Her türden yeni ortaya çıkan sömürücüler ve sosyalizme düşman kimseler. Bunlar eskiden bir sömürücü sınıfın mensubu olmayabilir. Ancak sınıf nitelikleri ve toplumdaki işlevleri açısından bunlar sömürücü sınıfların eski unsurlarından pek farklı değillerdir. Bu yüzden "sömürücü sınıfların kalıntıları" olarak ele alınmalıdırlar. Sömürücü sistemin ortadan kalktığı, küçük üretim sisteminin dönüştürüldüğü ve sosyalist sistemin istikrarlı hakimiyetinin kurulduğu ülkemizde, bu sömürücüler yeni gelenler olarak ancak "sömürücü sınıfların kalıntıları" ile birlikte varolabilir.

(3) Ayrıca sömürücü sınıfların küçümsenmemesi gereken siyasi ve ideolojik bir etkisi vardır. Çünkü bu da sosyalizmi baltalayan ve yozlaştıran ve ciddi ters etkiler yaratabilen bir çeşit sosyal güçtür. Böylece özünde, sömürücü sınıfların siyasi ve ideolojik etkisi de "sömürücü sınıfların kalıntıları" kategorisine girer.

Bazı yoldaşlar ülkemizde sınıf mücadelesinin bugünkü aşamasında sınıf mücadelesinin, bizimle "sömürücü sınıfların kalıntıları nın unsurları" arasında olduğunu savunuyor Böyle bir açıklama o kadar iyi konmamıştır ve yeterince berrak değildir. Çünkü iki farklı kavram olan "sömürücü sınıfların kalıntılarının unsurları" ile "sömürücü sınıfların kalıntıları" arasında bir ayırım yapmamaktadır. Herşeyden önce ilk kavram sömürücü sınıfların bir sınıf olarak ortadan kaldırılmasının ertesi ülkemizde sınıfların durumunu doğru bir şekilde yansıtmamaktadır. Bugünkü aşamada sömürücü sınıfların birkaç "unsur" dan ibaret olmayıp hâlâ bir sosyal gücü temsil ettiğine işaret edilmelidir. İkincisi "sömürücü sınıfların kalıntılarının unsurları" düşüncesi genellikle eski sömürücü sınıfların artakalan mensuplarını dile getirmektedir. Bu düşünce yeni ortaya çıkmış sömürücüleri ve düşman unsurları içermemektedir. Bugünkü aşamada sınıf mücadelesinin hedefinin "sömürücü sınıfların kalıntılarının unsurları" olduğunu söylemek, insanı yanıltabilir ve yeni sömürücülerin ortaya çıkmadığı, herhangi bir düşman unsur bulunmadığı ve bulunsa bile sosyalizm davasına pek büyük zarar veremeyecekleri şeklinde hatalı bir izlenimi kaçınılmaz olarak yaratır. Üçüncüsü "sömürücü sınıfların kalıntılarının unsurları" elbette sömürücü sınıfların siyasi ve ideolojik etkisini içermez ve ülkemizin bugünkü aşamasında bu, sınıf mücadelesi alanının dışında tutulursa, çok avantajsız bir duruma düşeriz. Gerçek durum şudur: Ülkemizde sömürücü sınıfların siyasi ve ideolojik etkisi siyasi, ekonomik ve kültürel hayatımızın hemen hemen her alanına sızmıştır. Bu kesinlikle ihmal edilmemesi gereken birşeydir.

Kısacası bizce "sömürücü sınıfların kalıntıları" kavramına bağlı kalmalıdır. "Sömürücü sınıfların kalıntıları"na karşı mücadelemiz geçmişteki sınıf mücadelelerine benzemeyen özel bir biçimdeki sınıf mücadelesi veya "sömürücü sınıfların yokluğunda sınıf mücadelesi" olarak tanımlanabilir. Bu günümüzde ülkemizdeki sınıf mücadelesinin esas özelliğidir ve ülkemizde sınıf mücadelesinin şimdiden yeni bir tarihi aşamaya girdiğini gösterir.

Eski bir sanayici olan Rong Yiren Çin Uluslararası Şirketinin Yönetim Kurulu Başkanlığına getirildi.

Çin'de bir yandan Dört Modernleşme hareketi sürerken bir yandan da sınıf ve sınıf mücadelesi üzerine tartışmalar yürütülüyor.

Bir fabrikada sosyalist yarışmada başarı kazanmış bir grup işçiye kızıl bayrak veriliyor.

Mücadele kalıntı unsurları hedef almalıdır

Ji Şisue

Çin'de sınıf mücadelesinin şimdi sömürücü sınıfların kalıntılarının unsurlarına yöneltilmesi gerektiği belirtilen yazıda şöyle deniliyor:

SINIFLI bir toplumda, iki esas antagonist sınıf arasında her zaman bir sınıf mücadelesi vardır ve bu, ait oldukları mevcut toplum boyunca sürer. Sorun sosyalist bir toplumda farklıdır: Burada amaç en sonunda sınıfları ortadan kaldırmaktır, bu yüzden iç içe geçmiş, antagonist sınıflar arasında baştan sona bir mücadele yürütmek imkansızdır. Burjuvazi, ülkemizde üretim araçlarının mülkiyetindeki sosyalist dönüşümün esas olarak tamamlanmasından önce, gerçekten siyasi bakımdan hakim konumunu yitirdi; yine de bir sınıf olarak burjuvazi, hâlâ bazı üretim araçlarını elinde bulundurduğundan proletarya ile boğuştu. O zaman sınıf mücadelesi hâlâ iki iç içe geçmiş antagonist sınıf arasında olmaya devam ediyordu.

Üretim araçlarının mülkiyetindeki sosyalist dönüşümün esas olarak tamamlanmasından sonra, burjuvaziye sabit faiz ödenmesine son verilmesiyle birlikte, bu sınıf bir sınıf olarak varlığını yitirdi. Sömürücü sınıfların mensupları olan toprakağaları ve zengin köylüler, uzun bir yeniden şekillenme döneminden geçtiler ve bunların çoğu kendi emekleriyle yaşayan emekçiler haline geldi. Bu yüzden, bugün ülkemizde, artık iki iç içe geçmiş antagonist sınıf arasında bir mücadele değil, yeniden ortaya çıkan düşman unsurlar dahil sömürücü sınıfların kalıntılarının unsurlarına karşı yürütülen bir mücadele vardır.

SINIFLARIN ortadan kalkması sınıfların ortaya çıkması gibi tarihi bir süreçtir. Hiç bir sömürücü sınıf birdenbire oluşmaz, ne de birdenbire ortadan yok olur. Sınıfların tamamen ortadan kalkma süreci şöyle tanımlanabilir: Sömürücü sınıfların ortadan kalkması -bu sınıfların kalıntılarının unsurlarının ortadan kalkması- bütün sınıf farklılıklarının ortadan kalkması. Çin bugün, sömürücü sınıfların kalıntılarının unsurlarının ortadan kalktığı belli bir tarihi dönemin ortasındadır.

Halk içinde Sınıf mücadelesi var mı

TOPLUMUMUZDA niteliği birbirinden tamamen farklı iki çelişme vardır: Düşmanla bizim aramızdaki çelişme ve halk içindeki çelişme. Halk nedir, düşman nedir? Bu kavramlar farklı tarihi dönemlere göre muhteva değiştirir. Halk içinde sınıf mücadelesi var mıdır? Bu sorudan şunu kastediyoruz: Sosyalist inşadan yana olan, onu destekleyen ve onun için çalışan sınıflar, sosyal tabakalar ve gruplar içinde hala sınıf mücadelesi var mıdır?

● Sömürücü sınıfların halk içinde görülen ideolojilerine karşı mücadele de sınıf mücadelesidir.

Evet diyenler ne diyor?

NEDENLERİ:

1) Halk içinde sınıf mücadelesi olması, bizzat halk içinde proletaryanın çıkarlarına ters düşen çelişmelerin ve mücadelelerin bulunması anlamına gelir. Bu, objektif olarak varolan bir sınıf mücadelesidir ve sadece toplumdaki sınıf mücadelesinin yansımaları değildir.

2) Mao Zedung yoldaşa göre, bugünkü Çin'in şartlarında, sınıf mücadelesi kısmen düşmanla bizim aramızdadır. Ama çoğunlukla bunun belirtileri halk içindeki çelişmelerdir. Bu sav hala geçerlidir. Örneğin, çok az sayıda sınıf düşmanının da katıldığı olaylar dışında az sayıda insanın çıkardığı karışıklıklar, çoğunlukla halk arasındaki sorunlardır. Proletaryanın temel çıkarlarına zarar veren ancak ciddi bir suç teşkil etmeyen bazı yasa dışı davranışlar, bugün halk arasındaki sınıf mücadelesinin belirtileridir.

3) Belli bir sınıfın ideolojisi sınıfın kendisinden nispeten bağımsızdır. Sömürücü sınıfların ideolojileri, bu sınıfların ortadan kalkmasıyla hemen yok olmaz. Sömürücü sınıfların çıkarları ve özlemlerini temsil eden bu ideolojiler ve onların dışavurumu halkın ve devletin çıkarlarıyla çatışma içindedir. İdeolojik alanda, "altı tip insan" ve "iki tip kalıntı"ya (*) karşı mücadelemiz bir sınıf mücadelesidir. Sömürücü sınıfların halk içinde görülen ideolojilerine karşı mücadele de genel olarak tabiatı icabı sınıf mücadelesidir ve farklı biçimde olsa da özü aynıdır.

4) Sınıf mücadelesi ille de düşman ile bizim aramızdaki çelişme değildir. Yoksa, bunun mantiki sonucu, sınf mücadelesinin halk içinde hiç bulunmadığıdır.

5) Sınıf mücadelesinin büyütülmesi, halk içinde sınıf mücadelesi olmasından ileri gelmektedir. Bu gerçeğin kabulü veya reddi, kaçınılmaz olarak sınıf mücadelesinin büyütülmesine bağlı değildir. Halk içinde sınıf mücadelesi varolduğu sürece, bunu hafife alır ve sıradan bir ideolojik mesele olarak görür sek, mesele ciddileştiği zaman, bunu düşmanla aramızdaki çelişme olarak ele aldığımızda sonuçta sınıf mücadelesi büyütülmüş olacaktır.

(*) Altı tip insan: Karşı-devrimciler, düşman ajanları, sosyal düzeni ciddi şekilde baltalayan suçlular, yozlaşmış insanlar, yiyicilik hırsızlık ve spekülasyon yapan yeni sömürücüler ve kendilerini düzeltmemiş toprakağaları ve zengin köylüler. İki tip kalıntı, dörtlü çetenin ve eski sömürücü sınıfların kalıntılarıdır.

«Hayır» diyenler ne diyor?

NEDENLERİ

1) Sınıf mücadelesi, temel çıkarları çatışan ezen sınıfla ezilen sınıf, sömüren sınıfla sömürülen sınıf arasındaki mücadeledir. Bu tanımın ışığında bakıldığında, bugün ülkemizde elbette sınıf mücadelesinin bu çeşidi halk içinde yoktur.

2) Bugüne kadar oluşmuş "halk" kavramı, sosyalizmi destekleyen sosyalist işçiler, köylüler, aydınlar ve yurtseverler anlamına gelir. Bunlar arasında şöyle veya böyle çelişmeler olmasına rağmen, temel çıkar çatışması, hele bir sınıf mücadelesi durumu yoktur. Bu yüzden, bunların çelişmesi sınıf mücadelesi olarak adlandırılamaz.

3) "Altı tip insan" ve "iki tip kalıntı"ya karşı mücadele, milli burjuvaziyi ele aldığımız gibi -halk içindeki sınıf mücadelesi olarak- ele alınmamalıdır. Sömürücü sınıfların ideolojileriyle silahlanmış "altı tip insan" ve "iki tip kalıntılar"a karşı yürüttüğümüz mücadele ve onlara darbe indirmek için ideolojilerine karşı mücadelemiz, sınıf mücadelesidir. Halk içinde bulunan sömürücü sınıfların ideolojileri sadece bu mücadelenin yansıması ve etkisidir. Bunlara karşı mücadelemiz, kendi başına sınıf mücadelesi değil, halk içinde kendi kendini eğitme ve yeniden şekillendirmedir.

5) Halk içinde sınıf mücadelesinden bahsetmeyi sürdürmek doğru değildir. Halk içinde sınıf mücadelesi, işçi sınıfı ile milli burjuvazi arasındaki mücadeleyi ima eder. Fakat 1957'den bu yana, sınıf kavrama, halk içinde sınıf mücadelesinin yarattığı çelişmeler de dahil edildi. Böylece, sadece sınıf mücadelesinin yansımaları ve etkisi ile sınıf mücadelesi meselesi tamamen birbirine karıştırıldı ve sınıf mücadelesi büyütüldü.

BİR BAŞKA GÖRÜŞ

"Bazı çelişmeler sınıf mücadelesi niteliğindedir"

NEDENLERİ:

1) Ülkemizde hala sosyalist sisteme düşman her çeşit sınıf düşmanı olduğu, sömürücü sınıfların siyasi ve ideolojik etkisi uzun yıllar varlığını sürdüreceği için bununla ilgili mücadeleler halkı da etkileyecek ve halk içinde yansıyacaktır. Bu şekilde ortaya çıkan çelişmeler ve mücadelelerin sınıf mücadelesi niteliğinde olduğu söylenmelidir. Fakat bu mücadele ve sınıf mücadelesi iki farklı kavramdır: İlki yansımaları, "mevcut"u ikincisi ise şeyin bizzat kendisini, "kaynağı" ifade eder.

2) Bazıları sömürücü sınıfların siyasi ve ideolojik etkisini, bir çeşit "sosyal hakimiyet", "sosyal güç" veya "sömürücü sınıfların kalıntıları" olarak tanımlıyor. Bu teorik bakımdan karışıklık çıkarmakla kalmıyor, pratikte de zararlı oluyor. Çünkü devletin siyasi hayatında otokrasi, bürokrasi, imtiyaz peşinde koşmak, ataerkil çalışma tarzı ve bunların ideolojik kökleri sömürücü sınıfların siyasi ve ideolojik etkisine kök salmıştır ve bu ideolojilerin halk içindeki yansımalarıdır ve sınıf mücadelesi niteliği taşır. Fakat bunlara "sosyal hakimiyet" veya "sosyal güç" denemez.

3) Sınıf mücadelesinin halk içinde çeşitli yansımaları vardır. Siyasi, ekonomik ve ideolojik sahalarda ve cezai suçlarda bazı suçlar halk içinde görülen sınıf mücadelesinin yansımalarıdır. Fakat, sömürücü sınıfların ideolojilerinin etkisi altında bulunan halk içindeki bireylere ve bazı kapitalist faaliyetlere karşı mücadelemiz, sınıf mücadelesi olarak ele alınamaz. Çünkü böyle bir mücadele iki düşman sınıf arasında doğrudan bir çatışma değildir. Bu yüzden bunun sadece sınıf mücadelesi niteliğine sahip olduğundan bahsedebiliriz.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

21.20 GECEMİZ

Ramazan Özel Eğlence Programı

ORUÇ KAFAYLA NELER YAPILMAZ

Ramazan Özel Eğlence Programında bu akşam "ORUÇ KAFAYLA" neler neler yapılacağının güldürü tarzında işlendiği yeni bir dizi başlıyor. Bugün izleyeceğimiz ilk oyunda orucun yarattığı dalgınlığın yol açtığı çok fazla zararlı olmayan yanlışlıklar birbirini izleyecek. Ramazan Bey eve gelirken, oruç kafayla, birisiyle çarpışır. Düşen şapkasının yerine oruç kafanın verdiği dalgınlık sonucu bir başkasının şapkasını alır. Şapkanın içinde bulunan kartviziti başkasının eline geçince ilginç olaylar gelişir.

Ramazan Özel Eğlence Programının müzik bölümünde ise Emel Sayın 7 şarkıyla bir konser verecek. Necla Akben ve Fuat Durular'ın türkülerinden sonra Sezen Aksu "Hani" ve "Sızı" parçalarını söylemek üzere ekrana gelecek.

Programın güldürü bölümünde ise Nokta ile Virgül yeralıyor.

Programın güldürü bölümünde Nokta ile Virgül çıkacak.

Emel Sayın

22.25 TV'DE SİNEMA

LEYLEKLER UÇARKEN

Eski kuşak tanınmış Sovyet yönetmenlerinden Mihail Kalatazov'un yönettiği, yeni kuşağın görüntü yönetmenlerinden Sergey Urusevski'nin ("Kopar Zincirlerini Gülsarı'nın yönetmeni) resimlediği "Leylekler Uçarken", 1957 yapımı bir film Kalatazov, bu yapıtıyla, Kruşçev döneminde Sovyetler Birliği'nde tamamen serbest bırakılan film yapım siyasetine ayak uydurmuş ve İkinci Dünya Savaşında faşizme karşı büyük bir mücadele vermiş Sovyet halkının bu savaşa bakış açısını tamamen unutmuş görünüyor. "Leylekler Uçarken" savaş olayını sınıflarüstü soyut bir bakışla ele alıyor ve savaşı niteliğini gözardı ederek, insanları yıkan, toplumu sınıflarüstü bir olgu olarak değerlendiriyor. Bu yönüyle de iki yıl sonra çevrilecek "Askerin Türküsü" adlı filmle aynı çizgi içinde yer alıyor.

"Leylekler Uçarken" filminde sosyalizmi, verilen savaşın anti-faşist, anti-emperyalist ruhunu yansıtan, akla getiren hiç bir yön yok. Film, başoyuncusu Tatiana Samoilova'nın çok başarılı oyunu, akıcı sinema dili, ustalıklı görüntüleri ile seyrediliyor. Ama filmi Sovyet sinemasında "buz çözümü" diye nitelendirilen ve aslında burjuva dünya görüşünün egemen olduğu bir çağın başlangıcı olarak görmek, öylece değerlendirmek gerek.

KONU

Nişanlı iki genç birbirlerini çok sevmektedirler. Bu arada savaş çıkar ve birbirlerinden ayrılmak zorunda kalırlar. Genç kız, nişanlısını beklerken bir hava hücumunda ailesini de kaybeder. Kendisini aldatan bir başka adamla sevmediği halde beraber olmak zorunda kalır. Sibirya'da hemşirelik yapar, dört gözle savaşın bitmesini bekler. Zafer günü gelir, herkes cepheden dönen yakınlarıyla kucaklaşmaktadır. Ama genç kızın sevdiği nişanlısı cepheden dönenlerin arasından çıkmayacaktır.

Televizyonda bugün

19.00 HABERLER

19.07 VİKİNGLER

Sürekli filmin bugün yayınlanacak bölümünde Vikingler seferdeyken, köylerini korsanlar basar.

19.27 OLİMPİYAT ALTINLARI

Bugünkü programda yarışmalarda ve olimpiyatlarda atletlerin en yüksek performansa sahip olabilmek, altın madalya alabilmek için nasıl disiplinli bir şekilde çalıştıkları anlatılıyor.

19.52 İFTARA DOĞRU

Kuran'ı Kerim'den isra suresi 23 ile 30. ayetlerinin okunmasıyla başlayan program Ankara için iftar saati ve ezanla sona erecek.

20.30 HABERLER

21.20 GECEMİZ

Ramazan Özel Eğlence Programı

22.25 TV'DE SİNEMA

Leylekler Uçarken

23.57 HABERLER